

דוח הדירקטוריון לדוחות הכספים ליום 31 במארס 2009

דירקטוריון הבנק מתכבד להגיש את דוח הדירקטוריון ליום 31 במארס 2009. הדוח מוגש עם תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים של בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן הבנק) הנוגעים למצבו העסקי של הבנק ולתוצאות פעולותיו בגין שלושת החודשים הראשונים של שנת 2009 (להלן התקופה המדווחת).

הדוחות הכספיים הלא מבוקרים של הבנק נערכו על פי הוראותיו והנחיותיו של המפקח על הבנקים ונסקרו על ידי רואי החשבון המבוקרים של הבנק. הנתונים מוצגים בהם בסכומים מדווחים.

התפתחויות במשק בישראל

התפתחויות ריאליות

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2009 נמשך המיתון במשק הישראלי. הירידה במדד המשולב למצב המשק, שהחלה בחודש אוגוסט 2008, לאחר חמש שנות עלייה, הואצה, ובמהלך הרבעון ירד מדד זה בשיעור הירידה הרבעוני הגבוה ביותר ב-30 השנים האחרונות.

על פי נתוני המגמה, נמשכה העלייה בשיעור האבטלה בחודשיים הראשונים של 2009, ובחודש פברואר עמד שיעור זה על 6.9%, לעומת 6.7% בסוף 2008, ולעומת 6.4% בחודש המקביל אשתקד. תחזית קרן המטבע הבינלאומית מצביעה על מיתון עולמי, כאשר הצמיחה העולמית הצפויה בשנת 2009 היא שלילית בשיעור של (-1.3%), בהשוואה לצמיחה עולמית של 3.2% בשנת 2008 ו-5.2% בשנת 2007.

אינפלציה ושערי חליפין

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2009 ירד מדד המחירים לצרכן (הידוע) בשיעור של 0.7 נקודות האחוז, לעומת עלייה של 0.4 נקודות האחוז בתקופה המקבילה אשתקד ועלייה של 4.5 נקודות האחוז בכל שנת 2008. המדד הושפע בעיקר מירידות מחירי התחבורה ותקשורת, וההלבשה וההנעלה, שקוזזו חלקית על ידי עליות במחירי הדיור והפירות והירקות.

יעד האינפלציה שנקבע על ידי בנק ישראל לשנת 2009 עומד על 3%-1% בדומה ליעד שנקבע בשנים קודמות.

במהלך הרבעון הראשון של 2009 פוחת שער החליפין של השקל מול הדולר בשיעור של 10.2% ועמד על 4.188 בסוף חודש מארס 2009, ומול האירו פוחת השקל בשיעור של 5.5%. החל מחודש מארס 2008, מתערב בנק ישראל בשוק המט"ח ולאחרונה הודיע כי ימשיך במתכונת של רכישת 100 מיליון דולר ליום. שער החליפין מול האירו עמד ב-31 למרץ 2009 על 5.574 שקלים חדשים לאירו, לעומת 5.297 שקלים חדשים לאירו בסוף שנת 2008.

להלן הנתונים על שינויים במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין:

לשלושה חודשים שהסתיימו

ביום 31 במארס			
לשנת 2008	2008	2009	(באחוזים)
4.5	0.4	(0.7)	מדד ידוע
3.8	0.1	(0.1)	מדד בגין
(1.1)	(7.6)	10.2	שער עליית שער הדולר
(6.4)	(0.7)	5.2	שער עליית שער האירו

מדיניות מוניטארית ופיסקאלית

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2009 המשיך בנק ישראל במדיניות המוניטארית המרחיבה בה החל בסוף שנת 2008 על רקע המשבר הפיננסי העולמי, כאשר תחזיות לצמיחה שלילית במשק הישראלי ולאיןפלציה נמוכה מיעד הממשלה בשנת 2009 תמכו בהורדות הריבית החדות שביצע.

בנק ישראל הפחית את הריבית מ-2.5% בדצמבר 2008 ל-0.75% בחודש מארס 2009. בשני מהלכים בני 0.75 נקודות אחוז כל אחד, ובמהלך נוסף בן 0.25 נקודות אחוז. הריבית לחודש אפריל הופחתה פעם נוספת בשיעור 0.25 נקודות אחוז לרמה של 0.5%. הריבית לחודש מאי נותרה ללא שינוי.

במהלך חודש פברואר הודיע בנק ישראל על כוונתו להתערב בשוק אגרות החוב על-ידי רכישת אגרות חוב ממשלתיות במטרה להוריד את שיעורי הריבית ארוכת הטווח. בחודש מארס הודיע הבנק כי ירכוש כ-200 מיליון ש"ח ביום עד לרמה של כ-20-15 מיליארד ש"ח.

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2009 הסתכם הגרעון בתקציב הממשלה בכ-4.8 מיליארד ש"ח לעומת עודף תקציבי גדול של 5.6 ו-6.4 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה בשנים 2008 ו-2007 בהתאמה. ההסבר לגרעון נעוץ בהכנסות ממיסים שהיו נמוכות בכ-15% לעומת רמתן בתקופה המקבילה אשתקד. הוצאות המשרדים היו נמוכות בכ-5% מרמתן הממוצעת בתקופה זו בשנים קודמות. בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2009 פעלה הממשלה ללא מסגרת תקציב מאושרת, דבר שהכתיב מסגרת הוצאה הדוקה למשרדי הממשלה.

שוקי הכספים וההון

בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2009 נרשמה תנועתיות רבה בשערי המניות, והמסחר בבורסה בתל-אביב הושפע מהמתרחש בזירה העולמית בכלל ובארצות הברית בפרט, כאשר בסיכום רבעוני עלו המדדים המובילים בבורסה.

נתונים מאקרו-כלכליים מהארץ ומהעולם, תחזיות צמיחה, תכניות חילוץ וסיוע, נתוני אבטלה ונתוני דוחות כספיים ואזהרות רווח שפורסמו חדשות לבקרים במהלך התקופה המדווחת הביאו לתנועתיות בשערי המניות ולתנודות תוך יומיות חדות בשעריהן.

בחודש מארס נרשמו עליות שערים חדות במדדים המובילים בבורסה על רקע האווירה החיובית בשוקי העולם בעקבות תוכנית הסיוע הכלכלי החדשה שהציג הממשל האמריקני, צעדים שנקט בנק ישראל ופרסום נתוני מאקרו מעט חיוביים מהצפוי.

מחזור המסחר היומי הממוצע במניות הסתכם במהלך הרבעון הראשון של שנת 2009 בכ-1.2 מיליארד ש"ח, נמוך בכ-40% מהמחזור היומי הממוצע במניות בשנת 2008 ובשנת 2007 שהסתכם בכ-2 מיליארד ש"ח. מדד ת"א 100 עלה בשלושת החודשים הראשונים של השנה בכ-18% לעומת ירדה של כ-51% בשנת 2008.

במהלך התקופה המדווחת נרשמה עליית מדדים מתונה בשוק איגרות החוב הממשלתיות אולם המסחר התאפיין במחזורים רחבי היקף כאשר המחזור היומי הממוצע במהלך התקופה היה גבוה בכ-15% לעומת מחזור השיא השנתי בשנת 2008.

מדד איגרות החוב הצמודות למדד עלה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2009 בכ-5.5% לעומת עלייה של כ-9.5% בשנת 2008.

התערבות בנק ישראל בשוק אגרות החוב הממשלתיות, שהחלה בחודש פברואר 2009, השפיעה באופן חיובי על אפיק זה.

במהלך התקופה המדווחת עלה מדד איגרות החוב הממשלתיות הלא צמודות בריבית קבועה לטווח הקצר בכ-0.6%, לטווח הבינוני עלה המדד בכ-2.7% ולטווח הארוך בכ-4.6%. בסוף חודש מרץ 2009 עמדה תשואת המק"מ לשנה על כ-0.99%, ובאיגרות החוב הלא צמודות מסוג 'שחר' לכ-18 שנה עמדה התשואה על כ-5.11%.

פעילות הבנק ותיאור התפתחות עסקיו

מידע צופה פני עתיד

המידע המפורט בדוח זה והנוגע לתיאור עסקי הבנק, למצבו הכספי ולתוצאות פעילותו עשוי להכיל מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך התשכ"ח - 1968. משפטים הכוללים ביטויים, כגון 'אנו מאמינים', 'שואפים', 'צפוי', 'מתכוונים', 'אמור ל...', 'מעריכים', 'חוזים' וביטויים דומים אחרים מצביעים על כך שמדובר במידע צופה פני עתיד.

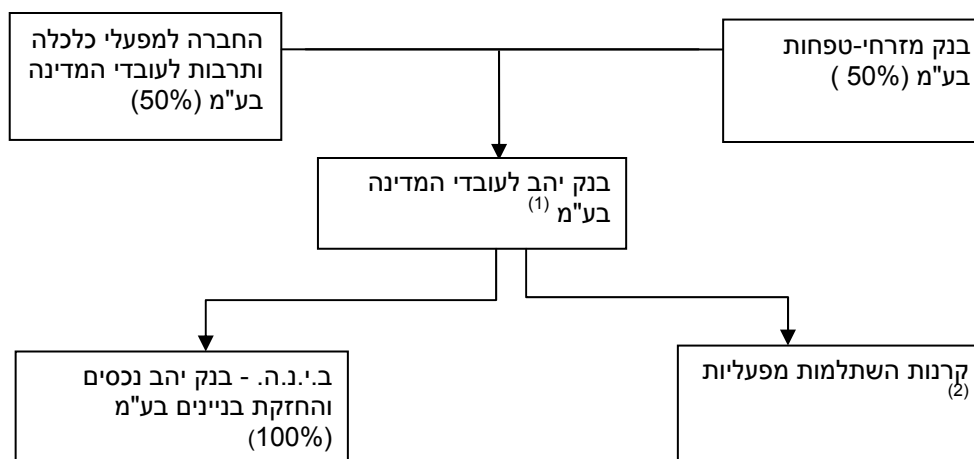
מידע זה משקף את השקפתו הנוכחית של הבנק בנוגע לאירועים עתידיים המבוססים על הערכות ולכן נתונים לסיכונים, לחוסר ודאות ואף לאפשרות שלא יתממשו כלל או שיתממשו במקצת בלבד.

פעילות הבנק

הבנק הוא תאגיד בנקאי הפועל בהתאם לרישיון 'בנק', לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981. ביום 28 בינואר 2009 נתקבל רישיון המחליף את רישיונו הקודם של הבנק מיום 11 בינואר 2005, אשר התיר לבנק פעילות עם עובדי המדינה והמגזר הציבורי. על פי הרישיון החדש הבנק רשאי לעסוק בפעילויות חדשות ולהרחיב את קהל לקוחותיו, הכל בהשוואה למצב ערב קבלת הרישיון ובכפוף להיתר מראש של המפקח על הבנקים.

בד בבד עם רישיון זה נתקבל בבנק אישור המפקח על הבנקים להעניק שירותים ללקוחות יחידים (כגון שכירים, עצמאים ומשקי בית) ולתאגידים, ובלבד שהתאגידים לא יקבלו אשראי בסכום העולה על המגבלה שנקבעה. הבנק סיים את היערכותו לפעילות על פי הרישיון החדש, בכפוף ובהתאם למדיניות הדירקטוריון בנושא זה.

תרשים שליטה והחזקות עיקריות

(1) חברת יהב מסד ניהול תיקים בע"מ (בפירוק) שמוחזקת בשיעור של 50% בידי הבנק, נמצאת בתהליך פירוק. כך גם חיסכון יהב בע"מ (בפירוק) (החזקה 75%), חן יהב בע"מ (בפירוק) (החזקה 90%), יהבית בע"מ (בפירוק) (החזקה 90%) ויהב השתלמות וחיסכון בע"מ (בפירוק) (החזקה 90%).

(2) הבנק הוא בעלים של 90% ממניות החברות האמורות. מבלי לגרוע מהאמור, הודיע הבנק ביום 3 ביולי 2008 לאגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר כי הוא מוותר, באופן חד-צדדי על הזכויות הנלוות למניותו בקרנות השתלמות המפעליות: יהב קרן השתלמות וחיסכון לרופאים בע"מ, יהב קרן השתלמות וחיסכון לאחים ואחיות בע"מ ויהב פ.ר.ח. חברה לניהול קופות גמל בע"מ, ככל שיש בזכויות אלו כדי להוות 'שליטה' כמשמעותה בהוראות הדין, כלומר הזכות להשתתף באספות של בעלי המניות של החברה והזכות לקבל את יתרת נכסיה בעת פירוק. הבנק הודיע כי ויתור זה לא יחול במקרה שתוגש הצעה לחיסול עסקי החברות האמורות, וכן כי מדובר בויתור אישי שלא יחייב צדדים שלישיים שירכשו את המניות.

ההתפתחויות העיקריות ברווחיות הבנק

להלן השינויים בסעיפי הרווח וההפסד העיקריים:

שיעור השינוי באחוזים	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס		
	2008	2009	
	במיליוני ש"ח		
(8)	60.4	55.3	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
158	1.2	3.1	הפרשה לחובות מסופקים
(17)	39.0	32.4	הכנסות תפעוליות ואחרות
(2)	79.9	78.2	הוצאות תפעוליות ואחרות
(65)	18.3	6.4	רווח מפעולות רגילות לפני מסים
(63)	11.0	4.1	רווח מפעולות רגילות לאחר מסים
	95.6	-	רווח מפעולות בלתי רגילות, לאחר מס
(96)	106.6	4.1	רווח נקי

הירידה ברווח הנקי של הבנק בתקופה המדווחת לעומת התקופה המקבילה אשתקד, נבעה בין היתר מהגורמים הבאים:

- ירידה ברווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים בסך של 5.1 מיליון ש"ח.
- עלייה בהוצאות הפרשה לחובות מסופקים בסך של 1.9 מיליון ש"ח.
- ירידה בהכנסות התפעוליות והאחרות בסך של 6.6 מיליון ש"ח.
- בתקופה מקבילה אשתקד היה רווח ממכירת פעילות קופות גמל בסך של 95.6 מיליון ש"ח.

הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הסתכם בתקופה המדווחת ב-55.3 מיליון ש"ח לעומת 60.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ-8%.

הגורמים המרכזיים שהביאו לידי ירידה ברווח מפעולות מימון בתקופה המדווחת הם אלה:

- צמצום במרווחי הבנק בגין פיקדונות הציבור במגזר הלא צמוד כתוצאה מהורדת ריבית בנק ישראל.
- הוצאה במגזר הצמוד למדד שנובעת מהתחייבות הבנק למפקידים לתשלום קרן ההפקדה בעת ירידת המדד.

עם זאת, הגורמים שקיזזו את הירידה ברווח מפעולות מימון בתקופה המדווחת לעומת התקופה המקבילה אשתקד הם אלה:

- רווח ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה.
- גידול בהיקפי אשראי, כולל אשראי ב'ריבית יהב'.

להלן תרומת מגזרי ההצמדה השונים לרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס				
2008		2009		
באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	
73	44.3	68	37.4	מטבע ישראלי לא צמוד
20	11.9	1	0.6	מטבע ישראלי צמוד למדד
3	1.9	2	1.3	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
4	2.3	29	16.0	הכנסות מימון אחרות
<u>100</u>	<u>60.4</u>	<u>100</u>	<u>55.3</u>	סך הכול

פער הריבית הכולל, המבטא את ההפרש שבין שיעור ההכנסה על הנכסים לבין שיעור ההוצאה על ההתחייבויות, הסתכם בתקופה המדווחת בכ-1.1% לעומת 2.5% בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן פירוט פערי הריבית לפי מגזרי הצמדה:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס

<u>2008</u>	<u>2009</u>	
		באחוזים
2.8	1.8	מטבע ישראלי לא צמוד
1.6	0.1	מטבע ישראלי צמוד למדד
2.1	1.2	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)

הרכב הנכסים הממוצע של הבנק לפי מגזרי ההצמדה השונים הוא כדלקמן:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס

<u>2008</u>	<u>2009</u>	
		באחוזים
67	66	מגזר לא צמוד
28	29	מגזר צמוד למדד
5	5	מגזר מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)

ההפרשה לחובות מסופקים הסתכמה בתקופה המדווחת בסך של 3.1 מיליון ש"ח לעומת 1.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עלייה של כ-158%.

ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים הסתכמה בסך 3.7 מיליון ש"ח לעומת 1.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפרשה משקפת הערכה שמרנית וזהירה של הנהלת הבנק את תיק האשראי. ההפסדים בפועל יכול שיהיו שונים מההפרשה הספציפית שנעשתה בגינם.

שיעור הוצאות ההפרשה לחובות מסופקים מסך האשראי לציבור (במונחים שנתיים) הוא 0.10% בתקופה המדווחת לעומת 0.04% בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים הסתכם בתקופה המדווחת בסך של 52.2 מיליון ש"ח לעומת 59.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ-12%.

הכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתקופה המדווחת ב-32.4 מיליון ש"ח לעומת 39.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ-17%.

- הפעילות בכרטיסי אשראי

הכנסות הבנק מהשתתפות בהכנסות של חברת כרטיסי אשראי הסתכמו בתקופה המדווחת ב-8.0 מיליון ש"ח לעומת 7.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ-4%.

הכנסות הבנק מריבית על אשראי ללקוחות באמצעות כרטיסי אשראי הכלולות ברווח מפעולות מימון הסתכמו בתקופה המדווחת ב-1.8 מיליון ש"ח לעומת 1.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ-13%.

- יתר העמלות התפעוליות

העמלות התפעוליות הסתכמו בתקופה המדווחת בסך של 21.2 מיליון ש"ח לעומת 31.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ-32%. העמלות התפעוליות כוללות בעיקר עמלות בגין שירותים לקופות גמל ולקרנות השתלמות. הירידה נבעה בעיקר מירידה בהכנסות מעמלות בגין שירותים אלו בעיקר עקב מכירת פעילות קופות הגמל והסכמי התפעול שנחתמו בעקבותיה, כמפורט בפרק 'מגזר שוק ההון', ומירידה בדמי טיפול אשראי.

הכנסות אחרות

ההכנסות האחרות הסתכמו בתקופה המדווחת בסך של 3.2 מיליון ש"ח לעומת 0.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות בתקופה המדווחת מורכבות בעיקר מעודף הכנסות מייעודה לפיצויים בניכוי הוצאות להשלמת עתודה לפיצויים. ללא הכנסות אלה, אין שינוי בהכנסות אחרות.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתקופה המדווחת ב-78.2 מיליון ש"ח לעומת 79.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ-2% כמפורט להלן.

- הוצאות השכר הסתכמו בתקופה המדווחת ב-40.0 מיליון ש"ח לעומת 40.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

- **הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד** הסתכמו בתקופה המדווחת ב-14.9 מיליון ש"ח לעומת 10.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ-38%. העלייה בהוצאות האחזקה נובעת בעיקר מפתחת סניפים חדשים ושדרוג ופיתוח תשתיות כחלק מתכנית ההתרחבות של הבנק, כמפורט בפרק 'המגזר הקמעונאי'.

- **ההוצאות האחרות** הסתכמו בתקופה המדווחת ב-23.3 מיליון ש"ח לעומת 28.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ-19%, הנובעת בעיקר מקיטון בסעיף הוצאות הפרסום והשיווק ומקיטון הוצאות שירותים מקצועיים.

ההפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות הסתכמה בתקופה המדווחת ב-2.3 מיליון ש"ח, ושיעורה מהרווח מפעולות רגילות הוא כ-37%.

הרווח הנקי מפעולות רגילות הסתכם בתקופה המדווחת ב-4.1 מיליון ש"ח לעומת 11.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ-63%.

הרווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס בתקופה המקבילה אשתקד בסך של 95.6 מיליון ש"ח נובע בעיקר ממכירת הפעילות של קופות גמל וקרנות השתלמות מקבוצת הבנק.

הרווח הנקי הסתכם בתקופה המדווחת ב-4.1 מיליון ש"ח לעומת 106.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי למניה רגילה בת 0.01 ש"ח ע.נ. מפעולות רגילות עמד בתקופה המדווחת על 0.16 ש"ח לעומת 0.45 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי למניה רגילה בת 0.01 ש"ח ע.נ. עמד בתקופה המדווחת על 0.16 ש"ח לעומת 4.37 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

השוואת מדדי הרווחיות (באחוזים):

לשנה שהסתיימה ביום <u>31 בדצמבר 2008</u>	לשלושה חודשים שהסתיימו <u>ביום 31 במארס</u>		
	<u>2008</u>	<u>2009</u>	
9.9	14.4	3.8	תשואת הרווח מפעולות רגילות לפני מסים להון העצמי
6.0	8.5	2.5	תשואת הרווח מפעולות רגילות לאחר מסים להון העצמי
21.2	106.5	2.5	תשואת הרווח הנקי להון העצמי
81.7	80.4	89.2	יחס הוצאה להכנסה ⁽¹⁾
40.2	48.8	41.4	כיסוי הוצאות תפעוליות בהכנסות תפעוליות ואחרות

(1) יחס הוצאה להכנסה מחושב על פי היחס בין הוצאות התפעוליות והאחרות לבין הרווח מפעולות מיומן לפני הפרשה לחובות מסופקים וההכנסות התפעוליות והאחרות.

מבנה והתפתחויות העיקריות בנכסים ובהתחייבויות של הבנק

מאזן הבנק ליום 31 במארס 2009 הסתכם ב-12,148 מיליון ש"ח לעומת 11,823 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2008, עלייה של כ-3%.

להלן השינויים בסעיפי המאזן העיקריים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי באחוזים	יתרה ליום 31/12/08	יתרה ליום 31/3/09	
3	11,823	12,148	סך כל המאזן
29	4,317	5,551	מזומנים ופיקדונות בבנקים
(27)	3,499	2,563	ניירות ערך
1	3,823	3,850	אשראי לציבור
3	11,013	11,334	פיקדונות הציבור
3	702	720	הון עצמי
	5.9	5.9	יחס ההון העצמי למאזן (באחוזים)

ניירות ערך ופיקדונות בבנקים

הקיטון בסעיף 'ניירות הערך' נבע מהסטה של ההשקעות באיגרות חוב ובמלוות ממשלתיים לטווח קצר להשקעה בפיקדונות יומיים בבנקים, בין היתר בשל פדיון גבוה של איגרות חוב ממשלתיות.

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי באחוזים	יתרה ליום 31/12/08	יתרה ליום 31/3/09	
(37)	13.2	8.3	ניירות ערך לפדיון של ממשלת ישראל
4	2.6	2.7	של בנקים
(29)	3,333.6	2,380.4	ניירות ערך זמינים למכירה של ממשלת ישראל
(1)	99.1	98.3	של בנקים
46	48.7	71.1	של אחרים
18	1.7	2.0	ניירות ערך למסחר של ממשלת ישראל

חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים

להלן נתוני חשיפת הבנק למוסדות פיננסיים זרים (1) (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר 2008		ליום 31 במארס 2009		
חשיפת אשראי נוכחית	סיכון אשראי מאזני (2)	חשיפת אשראי נוכחית	סיכון אשראי מאזני (2)	דרוג אשראי חיצוני
8.5	8.5	9.2	9.2	AAA עד
25.3	25.3	21.8	21.8	AA-
				A+ עד - A
				סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
33.8	33.8	31.0	31.0	

(1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו. חשיפת הבנק היא רובה ככולה לבנקים ולבנקים להשקעות, הרשומים בארצות הברית.

(2) השקעות באיגרות חוב.

חלק מהחשיפות הנכללות בטבלה לעיל נכללות גם במסגרת סקירת ההנהלה – תוספת ה' – סיכון אשראי לפי ענפי משק, המצורפת לדוחות הכספיים, תחת ענף "שירותים פיננסיים". בסקירת ההנהלה נכללים אשראי לציבור, והשקעות באיגרות חוב של הציבור.

ההשקעה באיגרות חוב בחו"ל כפופה למגבלות ההשקעה באיגרות חוב קונצרניות אשר נקבעו על ידי ועדת ההשקעות של הדירקטוריון.

ועדת ההשקעות קבעה מגבלות השקעה באיגרות חוב בחו"ל בנוגע לגובה ההשקעה הכולל וגובה ההשקעה למנפיק. ההשקעה באיגרות חוב קונצרניות כפופה גם לטבלת פרמיית סיכון.

דירוג איגרות החוב בחו"ל נקבע לפי הדירוג בחברות בינלאומיות.

הבנק עוקב אחר פרסומם של דירוגים עדכניים לגבי מוסדות פיננסיים להם הוא חשוף. כמו כן, בוחן הבנק באופן שוטף מידע נוסף ככל שקיים זמין, לגבי אותם מוסדות.

ירידות ערך בעלות אופי זמני של ניירות ערך זמינים למכירה

לבנק, איגרות חוב קונצרניות זמינות למכירה בסך של 42.1 מיליוני ש"ח ששיעור הירידה שלהם מהעלות המופחתת הוא עד 22% לפרק זמן של עד תשעה חודשים.

אשראי לציבור

העלייה בסעיף 'אשראי לציבור' נובעת מהגידול בביצועי האשראי בקרב לקוחות הבנק. מיום 1 בינואר 2008 ניתן אשראי ב'ריבית יהב' הכולל הלוואות וחח"ד לעובדי מדינה. עד ליום 31 בדצמבר 2007 רובו המוחלט של אשראי בתנאים אלו ניתן כנגד פיקדונות המדינה ונכלל באשראי מפיקדונות לפי מידת הגבייה. שיעור האשראי לציבור מסך נכסי המאזן ליום 31 במארס 2009 הוא כ-32% בדומה לסוף שנת 2008.

סיכון אשראי כולל לציבור

הסיכון הכולל של האשראי לציבור מורכב מסיכון אשראי מאזני, הכולל את האשראי לציבור ואת ההשקעות באיגרות חוב של תאגידים, ומסיכון אשראי חוץ-מאזני, הכולל מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות למתן אשראי.

סיכון האשראי הכולל לציבור ליום 31 במארס 2009 הסתכם ב-6,504 מיליון ש"ח לעומת 6,461 מיליון ש"ח בסוף שנת 2008.

פיקדונות הציבור

להלן הרכב פיקדונות הציבור (במיליוני ש"ח):

שיעור השינוי באחוזים	יתרה ליום		
	31/12/08	31/3/09	
1	8,633	8,691	פיקדונות לזמן קצוב
(4)	971	933	פיקדונות בתכניות חיסכון
21	1,409	1,710	פיקדונות לפי דרישה ואחרים
<u>3</u>	<u>11,013</u>	<u>11,334</u>	סך הכול

להלן התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר פיקדונות הציבור	מסך	שינוי במיליוני ש"ח	יתרה ליום 31 בדצמבר		מגזר הצמדה
			31/12/08	31/3/09	
באחוזים	באחוזים	ש"ח	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
70	69	88	7,721	7,809	לא צמוד
25	26	172	2,755	2,927	צמוד מדד
5	5	61	537	598	מטבע חוץ (כולל צמוד מט"ח)
<u>100</u>	<u>100</u>	<u>321</u>	<u>11,013</u>	<u>11,334</u>	סך הכול

הון עצמי

הגידול בהון העצמי נובע בעיקר מהרווח השוטף ומגידול בהתאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה.

יחס ההון העצמי למאזן ליום 31 במארס 2009 הסתכם ב- 5.9% בדומה ליום 31 בדצמבר 2008.

יחס ההון העצמי לרכיבי הסיכון

יחס ההון העצמי לרכיבי סיכון נכון ליום 31 במארס 2009 הוא 11.9% בדומה ליום 31 בדצמבר 2008.

הבנק עוקב באופן שוטף אחר יחס ההון העצמי לרכיבי הסיכון כדי שהיחס לא יפחת מהשיעור המזערי הנדרש על פי הוראות בנק ישראל, העומד על 9%, וזאת על רקע הנוהג המקובל בבנקים בעולם לשמור על יחס הלימות הון בשיעורים העולים על דרישות המינימום של הרגולטורים ולקראת אימוץ הוראת באזל 2. דירקטוריון הבנק קבע כי לא יפחת יחס הלימות הון משיעור של 11.5% במהלך שנת 2009 וקבע יעד לסוף שנת 2009 של יחס הלימות הון בסך של 13%. במידת הצורך, יגייס הבנק הון מחברת האם.

גיוס מקורות הוניים

כחלק מתכנית העבודה של הבנק, הנקבעת בידי הדירקטוריון והכוללת יעדים לגידול בתחומי הפעילות השונים, מתבצעת הערכה של השפעת העמידה ביעדים על היקף נכסי הסיכון של הבנק וכתוצאה מכך על יחס הלימות ההון. בהתאם לכך נקבעים נוסף על היעדים העסקיים ועל יעדי הרווחיות גם המקורות לגיוס ההון, וזאת על פי ההנחיות שקבע דירקטוריון הבנק.

לפי הערכת הנהלת הבנק יגויסו עד סוף שנת 2009 מקורות הוניים שימשו כהון משני באמצעות כתבי התחייבויות נדחים.

במהלך חודש מארס 2009, אישר דירקטוריון הבנק והוועדה לעסקאות עם אנשים קשורים, מתכונת שתאפשר התקשרות עם חברת האם.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם פורט בביאור 2 לדוחות הכספיים לשנת 2008. בעת היישום של כללי החשבונאות בעריכת הדוחות הכספיים הנהלת הבנק משתמשת בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים המשפיעים על הסכומים המדווחים של הנכסים וההתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ושל התוצאות המדווחות של הבנק.

ייתכן שהתממשותם בעתיד של האומדנים וההערכות יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים. חלק מההערכות והאומדנים כאמור כרוכים במידה רבה של אי ודאות, והם עלולים להיות מושפעים בעתיד משינויים שונים.

בכל הנוגע למדיניות החשבונאית הבנק מחשיב אומדנים והערכות מסוג זה, שהשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, כאומדנים וכהערכות בנושאים קריטיים.

לדעת הנהלת הבנק, האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים נאותים ונעשו על פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

היערכות ואומדנים חשבונאים בנושאים קריטיים כאמור לעיל, פורטו בדוח הדירקטוריון לשנת 2008. במהלך התקופה המדווחת לא אירעו שינויים במדיניות החשבונאיות של הבנק בנושא הקריטי - הפרשה לחובות מסופקים אשר מפורט בדוח הדירקטוריון לשנת 2008.

מדיניות ניהול סיכונים

במהלך פעילותו הבנק נחשף לסיכונים שונים, כגון סיכוני שוק (סיכונים הנובעים מחשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ובשערי החליפין וסיכונים מחשיפת בסיסי ההצמדה), סיכוני נזילות, סיכוני אשראי וסיכונים תפעוליים. הוראות בנק ישראל לניהול בנקאי תקין קובעות עקרונות יסוד לניהול ולבקרת סיכונים. ההנחיות דורשות מעורבות והבנה של הדירקטוריון בניהול סיכונים, מינוי מנהל סיכונים שהוא חבר הנהלה והעמדת כלים להערכה ולמדידה של סיכונים.

בגין סיכוני האשראי והשוק יש דרישה רגולטורית להלימות הון.

מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מאושרת בדירקטוריון הבנק. הדירקטוריון קובע את תקרות החשיפה המותרות בתחומים השונים. נושא ניהול הסיכונים נדון אחת לרבעון בדירקטוריון הבנק על בסיס מסמך החשיפות המפרט את מכלול הנושאים הנוגעים לניהול סיכונים. כמו כן, דירקטוריון הבנק מקבל דיווח חודשי מתומצת בכל הנוגע לסיכוני השוק והנזילות בישיבות הדירקטוריון התקופתיות.

מר משה גל הוא מנהל הסיכונים של הבנק, האחראי על סיכוני השוק והנזילות, על הסיכונים התפעוליים ועל הסיכונים המשפטיים.

מנהל הסיכונים אחראי בין היתר לניהול שוטף של החשיפות, למתן המלצות לדירקטוריון ולהנהלה בנושא ניהול החשיפות, ליצירה ולגידור סיכונים ולהסדרת נוהלי מעקב ובקרה.

מנהל אגף בנקאות קמעונאית, מר חנן ידידיה, הוא מנהל סיכוני האשראי של הבנק. למנהל סיכוני האשראי כפופה בין היתר היחידה לבקרה וליתור סיכוני אשראי.

מדיניות ניהול הנכסים וההתחייבויות נדונה בצוות ניהול נכסים והתחייבויות (להלן נ"ה) של הבנק. צוותי משנה מנהלים את הפעילות השוטפת, הנעשית על פי החלטות הדירקטוריון או ועדותיו העוסקות בחשיפות לסיכוני שוק ונזילות ובכפוף להוראות הפיקוח על הבנקים.

לבנק יחידה לבקרת אשראי ולבקרת סיכוני שוק ונזילות המדווחת למנכ"ל הבנק.

סיכוני שוק

סיכון שוק הוא הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוף-מאזניות הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק.

מדיניות סיכוני השוק ודרכי ניהולם מכוונת להפחית את רמת הסיכון מהפעילות השוטפת של הבנק עד למינימום סביר. מלבד ניהול שמרני של הפעילות השוטפת, המדיניות מכוונת ליצור אפיק הכנסה נוסף מביצוע חשיפות יזומות וממסחר על פי הרשאות של הנהלת הבנק ושל הדירקטוריון. תהליך ניהול הסיכונים כולל מדידת הסיכונים, הערכת התוצאות האפשריות הנובעות מסיכונים אלו, דיווח, נהלים ובקרה.

לבנק מערך מחשוב המאפשר לנהל בסיס נתונים ולבצע את החישובים הדרושים לצורך ניהול הסיכונים. הבנק אומד אחת לחודש את רגישות הערך הנוכחי של כלל הבנק לשינויים בגורמי הסיכון העיקריים. הבנק אומד את סיכוני השוק של כלל הבנק גם בשיטת הערך בסיכון (VAR) לצורכי מדידה ודיווח. כמו כן, נבחנים תרחישי קיצון והשפעתם על הון הבנק.

הבנק נדרש לשמור על יחס הון מזערי בגין סיכוני השוק על פי מודל סטנדרטי שהגדיר בנק ישראל. הלימות ההון הרגולטורית מחושבת על סיכוני המטבע והאינפלציה בבנק. סך ההון הנדרש לעניין זה ביום 31 במארס 2009 הוא 1.0 מיליון ש"ח (הסכום המשוקלל במונחי נכסי סיכון הוא 11.0 מיליון ש"ח).

- חשיפת הבסיס

חשיפת הבסיס מוגדרת כחשיפת ההון הפיננסי הפעיל לשלושה מגזרי הצמדה כדלקמן: שקל לא צמוד, שקל צמוד מדד ומט"ח (כולל צמוד מט"ח). הסיכון נובע מהשפעה אפשרית של האינפלציה ומשינויים בשערי החליפין על הכנסות הבנק. יחידת סיכונים ונוסטרו של הבנק אחראית על ניהול סיכון הבסיס. המדיניות נקבעת על פי תנאי השוק ובכפוף למגבלות קיימות.

מגבלות חשיפת הבסיס שקבע דירקטוריון הבנק במגזרים השונים הן אלו:
 במגזר הלא צמוד ינוע עודף או חוסר בנכסים בין (-25%) ל-120% מההון העצמי הפעיל.
 במגזר הצמוד למדד עודף הנכסים או עודף ההתחייבויות נגזר מיתר המגזרים.
 במגזר המט"ח לא יעלה עודף הנכסים או עודף ההתחייבויות על 20% מההון העצמי הפעיל.
 לצורך חישוב מגבלות החשיפה ההון העצמי הפעיל מוגדר כהון עצמי, בניכוי נכסים לא פיננסיים, בניכוי ההתאמות נטו בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן ובתוספת ההפרשה לחובות מסופקים כללית ונוספת. מדידת החשיפות נעשית לאחר התאמות כלכליות אשר כוללות מכשירים נגזרים המוצגים כחוץ-מאזניים.

החשיפה המקסימלית במגזר המט"ח מוגבלת כמפורט להלן:
 חשיפה לדולר האמריקני עד 20% מההון העצמי הפעיל וחשיפה לאירו עד 10% מההון העצמי הפעיל. החשיפה לשאר המטבעות עד 0.5% מההון העצמי הפעיל לכל מטבע, בכפוף למגבלה הכוללת על החשיפה במט"ח.

להלן חשיפת הבסיס במהלך הרבעון הראשון של שנת 2009 (במיליוני ש"ח):

מגזר צמוד מדד	מגזר שקל לא צמוד	מגזר מט"ח וצמוד מט"ח	ליום 31 במארס 2009	מקסימום במהלך הרבעון ⁽¹⁾	מינימום במהלך הרבעון ⁽¹⁾
424.5	119.9	(10.6)	533.8	424.5	168.6
				377.5	119.9
				(11.6)	-
			533.8	סך הכול הון פיננסי פעיל	

⁽¹⁾ על בסיס מדידה לסופי חודשים.

נכון ליום 31 במארס 2009 רגישות השווי ההוגן לירידה במדד בשיעור של 1% היא כ-4.3 מיליון ש"ח שהם כ-0.8% מסך ההון העצמי הפעיל (1.5 מיליון ש"ח שהם כ-0.3% מסך ההון העצמי הפעיל נכון ליום 31 בדצמבר 2008).

דירקטוריון הבנק אישר לעסוק במכשירים נגזרים עם תאגידים בנקאיים בלבד, בכפוף למגבלות שנקבעות מעת לעת בוועדת ההשקעות של הדירקטוריון על השקעות בתאגידים אלו. במסגרת זו הבנק מבצע מסחר בעסקאות עתידיות כחלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק (ALM).

בחודש יולי 2007 אישר בנק ישראל לבנק לפעול במכשירים נגזרים במט"ח בכפוף לכמה תנאים. הבנק רשאי לפעול בנגזרי מט"ח לצורכי ניהול נכסים והתחייבויות (ALM) ולצורכי גידור בלבד. הבנק טרם החל לפעול בנגזרי מט"ח.

בעקבות האישור האמור ביטל בנק ישראל את הפטור שניתן לבנק מיישום מודל VAR לניהול סיכונים שוק. הבנק צפוי לסיים את היערכותו במהלך הרבעון השני. יודגש כי האמור הוא מידע צופה פני עתיד.

חשיפת הריבית

דיווח על החשיפה בשיעורי הריבית מוצג בסקירת ההנהלה בתוספת ב. מטרת ניהול חשיפת הריבית היא למזער בעלות סבירה את סיכוני הריבית הנגזרים מן הפעולות השוטפות במגזרי ההצמדה השונים. שינויים בשיעורי הריבית עלולים לפגוע ברווחיות הבנק אם יש פער בין משך החיים הממוצע (להלן המח"מ) של הנכסים לבין מח"מ ההתחייבויות. לשם כך מתבצעת בחינה תקופתית של מח"מ המקורות והשימושים.

המח"מ המחושב לצורך ניהול חשיפת הריבית הוא מח"מ כלכלי המושפע גם ממכשירים נגזרים המוצגים כחוץ-מאזניים וגם מההון העצמי הפעיל (שלא כמו המח"מ החשבונאי וההפרש במח"מ המוצגים בסקירת ההנהלה בתוספת ב). ההון העצמי הפעיל מסווג כמקור לא צמוד לזמן קצר.

חשיפת הריבית נמדדת במונחים של שינוי הערך הנוכחי כתוצאה משינויים בריבית.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלת פער מח"מ של עד ± 0.5 שנים בכל אחד ממגזרי ההצמדה השונים האלה: הלא צמוד, הצמוד למדד והמט"ח (כולל צמוד מט"ח).

דירקטוריון הבנק קבע מגבלה כוללת בחשיפה לריבית (השינוי בשווי ההוגן במגזר בעקבות עלייה או ירידה בשיעור של 1% בריבית) במגזר הצמוד ובמגזר הלא צמוד יחדיו של 6% מההון העצמי ומגבלה של 1% מההון העצמי במגזר המט"ח והצמוד מט"ח.

מגבלה	מקסימום במהלך הרבעון	מינימום במהלך הרבעון	באחוזים מסך ההון העצמי	שינוי בשווי ההון במיליוני ש"ח	ריבית	חשיפת ריבית (1)
באחוזים מסך ההון העצמי			31/12/08	31/3/09	31/12/08	31/3/09
6	2.5	1.8	1.6	2.5	(11.2)	(17.9)
1	-	-	-	-	(0.2)	(0.1)

(1) השינוי בשווי ההון במגזר בעקבות שינוי בשיעור של 1% בריבית.
 (2) חישוב החשיפה נעשה בלא קיזוז בין המגזרים.

במגזר הלא צמוד - לרוב הנכסים וההתחייבויות מח"מ קצר או שהם צמודים לריבית הפריים היכולה להשתנות מדי יום ביומו, ועל כן הם מסווגים כנכסים או כהתחייבויות לפירעון עם דרישה. מח"מ ההתחייבויות במגזר מושפע, בין היתר, מיתרת עו"ש הזכות שנפרסת על פי הערכת הבנק עד שנתיים.

ליום 31 במארס 2009 יש מרווח של כ-0.6% בין שיעור התשואה הפנימי של הנכסים לבין שיעור התשואה הפנימי של ההתחייבויות (1.1% נכון ליום 31 בדצמבר 2008).

הירידה במרווח נובעות בין היתר, בשל ירידת ריבית הפריים התורמת לצמצום המרווחים במגזר השקלי הלא צמוד. שחיקה נוספת במרווח החשבונאי נובעת משערוך חשבונאי שונה בין המקורות בריבית קבועה (פיקדונות) לבין השימושים (איגרות חוב) שמשערוכים בהתאם לשווי השוק שלהם.

ליום 31 במארס 2009 מח"מ ההתחייבויות ארוך ממח"מ הנכסים ב-0.11 שנים (0.09 שנים נכון ליום 31 בדצמבר 2008), ולכן יש חשיפה לירידת ריבית במגזר. התחזית בסוף הרבעון הייתה שהריבית במגזר הלא צמוד בטווח הקצר תרד.

במגזר הצמוד למדד - ליום 31 במארס 2009 יש מרווח שלילי בשיעור של כ-0.2% בין שיעור התשואה הפנימי של הנכסים לבין שיעור התשואה הפנימי של ההתחייבויות (מרווח חיובי של 0.9% נכון ליום 31 בדצמבר 2008). צד הנכסים כולל השקעות בניירות ערך הנרשמות במאזן לפי שווי ההון כנגדן ההתחייבויות נרשמות במאזן על בסיס צבירה. בנטרול השפעת רישום ההשקעות באיגרות חוב לפי שווי ההון, היה הפער בשיעור התשואה הפנימי ליום 31 במארס 2009 מגיע לפער חיובי של 0.6%.

ליום 31 במארס 2009 מח"מ הנכסים ארוך ממח"מ ההתחייבויות ב-0.22 שנים (0.16 שנים נכון ליום 31 בדצמבר 2008), ולכן יש חשיפה לעליית ריבית במגזר. התחזית בסוף הרבעון הייתה שהריבית במגזר הצמוד בטווח הקצר תשמור על יציבות.

כ-16% מפיקדונות הציבור במגזר הצמוד למדד הן תכניות חיסכון בריבית קבועה לתקופת פירעון מקורית של עשר שנים. נכון ליום 31 במארס 2009 התקופה המקסימלית לפירעון חוזי של תכניות אלו היא כשנתיים. פער המח"מ במגזר זה תלוי גם בהנחות המודל לפדיון עתידי של תכניות חיסכון אלו. בדוח סקירת ההנהלה על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית (תוספת ב) הוצגו פיקדונות הציבור צמודי המדד על פי אומדן הנהלת הבנק בנוגע למועדי הפירעון, על פי מודל.

שיעורי הפדיון של תכניות החיסכון, כפי שהמודל חוזה, נקבעים על פי מכלול המשיכות מן התכניות בעבר ועל פי הוותק של החוסכים שמשכו את כספם. המח"מ של תכניות חיסכון אלו בריבית קבועה הוא כ-0.81 שנים.

הבנק מפעיל גם תכניות חיסכון בריבית משתנה כדי להקטין את חשיפת הבנק לריבית במגזר הצמוד למדד. נכון ליום 31 במארס 2009 הצבירה בתכניות אלו היא כ-1,602 מיליון ש"ח, שהם כ-55% מסך פיקדונות הציבור במגזר הצמוד למדד.

עיקר השקעות הבנק בתקופה האחרונה הן לטווחים של שנה עד שנתיים. בשל יכולת התכנסות מוגבלת לזמן קצר קשה להתאים במדויק את מח"מ הנכסים למח"מ ההתחייבויות במגזר. נוסף על כך, לבנק תכניות חיסכון בריבית משתנה אחת לחצי שנה בעלות מח"מ קצר (של כ-0.3 שנים) שכנגדן הוא מתכסה על פי מח"מ של שנה.

במגזר מטבע חוץ - היקף הנכסים וההתחייבויות במגזר אינו גדול. נכון ליום 31 במארס 2009 יש מרווח בשיעור של כ-4.7% בין שיעור התשואה הפנימי של הנכסים לבין שיעור התשואה הפנימי של ההתחייבויות (4.5% נכון ליום 31 בדצמבר 2008). מח"מ ההתחייבויות ארוך ממח"מ הנכסים ב-0.02 שנים (0.03 שנים נכון ליום 31 בדצמבר 2008), ולכן יש חשיפה נמוכה לירידת ריבית במגזר. התחזית בסוף הרבעון הייתה להמשך הרמה הנמוכה של ריבית הבנק המרכזי של ארצות הברית.

דוח הדירקטוריון ליום 31 במארס 2009

להלן תיאור השפעתם של שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק:

א. השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעתם של שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית). במיליוני שקלים חדשים.

ליום 31 במארס 2009				
סך הכול	מטבע חוץ **	מטבע ישראלי		נכסים פיננסיים*
		צמוד למדד	לא צמוד	
12,010.9	587.3	3,845.0	7,578.6	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים ***
441.3	-	-	441.3	התחייבויות פיננסיות*
11,464.8	599.5	2,972.9	7,892.4	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים ***
438.3	-	438.3	-	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים
549.1	(12.2)	433.8	127.5	

ליום 31 בדצמבר 2008				
סך הכול	מטבע חוץ **	מטבע ישראלי		נכסים פיננסיים*
		צמוד למדד	לא צמוד	
11,658.8	550.9	3,461.0	7,646.9	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים ***
541.0	-	-	541.0	התחייבויות פיננסיות*
11,107.8	538.5	2,771.4	7,797.9	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים ***
538.7	-	538.7	-	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים
553.3	12.4	150.9	390.0	

ב. השפעתם של שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים למעט פריטים לא כספיים. במיליוני שקלים חדשים.

ליום 31 במארס 2009

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים לאחר השפעת שינוי בשווי ההוגן השינויים בשיעורי הריבית ****						
באחוזים			מטבע ישראלי		השינוי בשיעורי הריבית	
סך הכול	סך הכול	סך הכול	מטבע חוץ**	צמוד למדד		
0.2	0.9	550.0	(12.1)	425.3	136.8	גידול מידי בו בזמן של אחוז אחד
0.0	0.1	549.2	(12.2)	432.9	128.5	גידול מידי בו בזמן של 0.1 אחוז
(0.1)	(0.9)	548.2	(12.4)	442.5	118.1	קטון מידי בו בזמן של אחוז אחד

ליום 31 בדצמבר 2008

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים לאחר השפעת שינוי בשווי ההוגן השינויים בשיעורי הריבית ****						
באחוזים			מטבע ישראלי		השינוי בשיעורי הריבית	
סך הכול	סך הכול	סך הכול	מטבע חוץ**	צמוד למדד		
0.2	0.9	554.2	12.5	145.9	395.8	גידול מידי בו בזמן של אחוז אחד
0.0	0.2	553.5	12.4	150.4	390.7	גידול מידי בו בזמן של 0.1 אחוז
(0.2)	(1.0)	552.3	12.2	156.2	383.9	קטון מידי בו בזמן של אחוז אחד

* לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים. ** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

*** סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים.

**** השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל שינוי בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה כפי שצוין. סך כל השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שהיה שינוי בשיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 17 בדוח הכספי ליום 31/12/08.

- אומדן פנימי של ערך ה- VAR

הבנק אומד את סיכוני השוק של כלל הבנק אחת לחודש גם בשיטת הערך בסיכון (VAR) וזאת לצורכי מדידה ודיווח. אומדן הסיכון מחושב באופן של 10 ימי עסקים, ברמת מובהקות של 99%, בשיטה של VAR היסטורי על פי ההיסטוריה של שלוש השנים האחרונות.

ה- VAR היסטורי מניח כי ההתנהגות ההיסטורית של גורמי הסיכון תחזור על עצמה בעתיד, דבר שיתכן שלא יתרחש. כמו כן, בשימוש ברמת מובהקות של 99% מתעלמים מהפסדים גבוהים יותר שעלולים להתרחש (ברמת מובהקות של יותר מ-99%).

נכון ליום 31 במארס 2009 אומדן הערך בסיכון הוא כ-9.2 מיליוני ש"ח, שהם כ-1.7% מסך ההון העצמי של הבנק (5.4 מיליוני ש"ח ליום 31/12/08 שהם 0.8% מסך ההון העצמי של הבנק). הגידול באומדן הערך בסיכון נובע, בין היתר, מגידול בפערי המח"מ במגזר השקלי ובמגזר הצמוד למדד.

סיכון נזילות

סיכון הנזילות הוא הסיכון לרווחי הבנק ולהונו העצמי בעקבות אי יכולתו לספק את צורכי נזילותו. ניהול הסיכון מבוקר באופן סדיר כדי להבטיח את היכולת להתמודד גם במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים.

ניהול הנזילות השוטף נמצא באחריות יחידת הנוסטרו של הבנק.

הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא ניהול הנזילות עוגנו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342. על פי ההוראה הבנק נדרש להפעיל מערכות מידע לשליטה, למדידה, לבקרה ולדיווח על הנזילות.

דירקטוריון הבנק קבע מדיניות לניהול סיכון הנזילות של הבנק. במסמך המדיניות נקבעו הרכיבים הכמותיים לחישוב יחס הנזילות, נקבעו מגבלות על פער הנזילות ונקבע מערך הטיפול בחריגות מהמדיניות ומהמגבלות שנקבעו.

לבנק יש מנגנון למדידה שוטפת ולבקרה אחר מצב הנזילות על בסיס יומי. מנגנון שבין תפקידיו לאמוד את מצב הנזילות, לנהל את המקורות ולהיערך למשבר נזילות.

אמידת מצב הנזילות מתבצעת על פי חישוב פער הנזילות לפי תקופות לפירעון ועל פי יחס הנכסים הנזילים להתחייבויות.

הבנק בנה מודל סטטיסטי LAR (LIQUIDITY AT RISK) כדי לקבוע את רמת הנזילות הנדרשת שתשקף נכונה את פעילות הבנק, וזאת על בסיס נתונים היסטוריים שהבנק אוסף ומנתח. דירקטוריון הבנק אישר את המודל.

נכון ליום 31 במארס 2009 הבנק עומד ביחס הנזילות הנדרש בעת שימוש במודל פנימי.

לנוכח המשבר בשוקי הכספים וההון ואי הוודאות בשווקים הפיננסיים הגלובליים דרש בנק ישראל מהבנקים מחודש ספטמבר 2008 להעביר לו דיווח חודשי שוטף על סיכון הנזילות.

ראה להלן גם בפרק 'מדיניות גיוס המקורות ומצב הנזילות'.

היערכות ליישום עקרונות באזל 2

הוועדה הבינלאומית לפיקוח על הבנקים (ועדת באזל) מתאמת בנושאים שונים את פעולות הבנקים המרכזיים במדינות המתועשות.

מסמך ועדת באזל 1 משנת 1988 קבע את דרישות הלימות ההון בתאגידים הבנקאיים בעניין חשיפת התאגיד הבנקאי לסיכונים אשראי על פי שיטה סטנדרטית.

הוועדה פרסמה בשנת 2006 את הנוסח הסופי של מסמך חדש בנוגע להלימות הון. בתאריך 31 בדצמבר 2008 פרסם בנק ישראל את הוראת השעה הסופית בנושא 'מסגרת העבודה למדידה והלימות הון' המבוססת על הוראות ועדת באזל (להלן הוראות באזל 2).

הוראות באזל 2 כוללות שלושה נדבכים כדלקמן:

דבר 1 - חישוב הקצאת ההון הנדרשת בגין החשיפה לסיכונים אשראי, שוק וסיכונים תפעוליים. הקצאת ההון בגין סיכונים אשראי מחושבת על פי מאפייני האשראי השונים. ההוראות מאפשרות לתאגידים הבנקאיים לחשב את הקצאת ההון על פי כמה גישות, בהן גישות המבוססות על מודלים כמותיים וסטטיסטיים לדירוג אשראי ולניהול סיכונים.

בשלב הראשון, בנק ישראל ממליץ ליישם את הגישה הסטנדרטית המבוססת על דירוגי סיכון חיצוניים.

דבר 2 - שדרוג מערך ניהול הסיכונים הכולל גם את הסיכונים התפעוליים, הבקורות והממשל התאגידי בבנקים.

נדבך 3 - דרישות דיווח וגילוי איכותי וכמותי בנוגע לחשיפות לסיכונים, לאופן ניהולם ולהערכתם. דרישות הגילוי משתנות לפי הגישה שנבחרה לחישוב יחס ההון לרכיבי סיכון ותלויות באופן ניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי. בין היתר, מטרת ההנחיות שנקבעו בהוראות באזל 2 היא לייסד מערכת כללים מקיפה לטיפול בנושאים של זיהוי, הערכה, צמצום ובקרה ולהרחיב את הדיווח לציבור בנוגע לסיכונים ולהלימות הון.

- דרישות בנק ישראל

בנק ישראל עוקב אחרי התקדמות הבנקים בפרויקט ודורש דיווח שוטף בנושא. בנק ישראל פרסם הוראת שעה בנושא הגישה הסטנדרטית, ולפיה החל מ-31 בדצמבר 2008 יש לדווח לבנק ישראל על יחס הלימות ההון לרכיבי סיכון על פי הוראות באזל 2 נוסף על הדיווח הקיים בנושא זה. כמו כן, הוראות באזל 2, על שלושת הנדבכים, יחולו על התאגידים הבנקאים בישראל מיום 31 בדצמבר 2009. הדיווח הראשון שנדרש הוא על הדוחות ליום 31 בדצמבר 2008. בנוסף בנק ישראל ביקש מהבנקים למלא שאלון לליווי הליך הטמעה של הגישה הסטנדרטית במערכת הבנקאית.

ביום 2 בדצמבר 2008 העביר בנק ישראל מסמך המפרט את התבנית המוצעת לדיווח על התהליך הפנימי להערכת הלימות ההון (דוח ICAAP), כנדרש בנדבך השני למסגרת באזל 2. תהליך זה נועד להבטיח כי יוחזק על ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

על חמשת הקבוצות הבנקאיות הגדולות להגיש לפיקוח על הבנקים טיוטת דוח ICAAP עד ליום 30 ביוני 2009.

- התארגנות הבנק

בבנק הוקם צוות היגוי ליישום ההוראה בראשות החשבונאי הראשי. כמו כן, נבחר ספק לליווי הבנק ביישום ההוראה.

דו"ח רבעוני על מדידה והלימות הון ל- 31/12/08 – 'COREP' לפי הוראות באזל 2 הוגש לבנק ישראל בצרוף שאלון איכותי ובצרוף שאלון מפורט לליווי הליך ההטמעה.

הבנק נערך ליישום ההוראה של הנדבך ה-1 באמצעות השתלבות במערכת ניהול הסיכונים אלגוריתמיקס של חברת האם והפיק במערכת את הדוחות ל- 31/12/08. נעשו התאמות לדוחות לשם הגשתם לבנק ישראל.

הבנק נמצא בתהליך לסגירת הפערים של הנדבך ה-2 בשיתוף עם החברה האם הכולל גם בניית תהליך ICAAP והגשת טיוטה ראשונית ביום 30 ביוני 2009.

סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא הסיכון להפסד הנובע מכך שלווה לא יעמוד בהחזרי האשראי שקיבל לפי הסכם האשראי עם הבנק.

מערך ניהול האשראי מסתמך על סמכויות אשראי ברמות השונות ועל נוהלי האשראי אשר מגדירים את תהליך אישור האשראי ואת דרך גיבוש ההחלטות והבקרה.

הבנק משקיע באורח שוטף משאבים בהכשרת העובדים העוסקים בגיבוש החלטות ובהערכת סיכונים באשראי.

הבנק נותן אשראי ללקוחותיו בתוך כדי הפעלת מכלול שיקולים לרבות אמינות, ניסיון עבר, יכולת החזר, היעדר תסמינים שליליים וביטחונות מוצעים.

הביטחונות הניתנים להבטחת אשראי שהבנק נותן כוללים זכות קיזוז פיקדונות (לרבות תכניות חיסכון) ושיעבוד נכסים שונים, בכללם תיקי ניירות ערך, כלי רכב, קרנות השתלמות וקופות גמל נזילות, וערבים.

הערבים להלוואות הם ברובם ערבים מוגנים אשר ניתן להיפרע מהם רק לאחר מיצוי ההליכים נגד החייב. היקף הביטחונות המטריאליים הוא אחוז נמוך מסך האשראי שניתן. תכנית העבודה של הבנק תומכת בהגדלת שיעור זה.

בבנק מחלקה לבקרה ואיתור סיכוני אשראי הכפופה למנהל סיכוני האשראי. היחידה עוסקת בבחינה שוטפת של מתן אשראי על כל היבטיו, לרבות בחינת שיקולי אשראי.

עבודת היחידה מאפשרת בקרה יומיומית ועקבית אחר השיקולים למתן אשראי ללקוחות, גילוי מידי של ליקויים והפקת לקחים שימשו בסיס להתאמה, לתיקון נהלים ולהסקת מסקנות בשאר יחידות האגף לבנקאות קמעונאית העוסקות במתן אשראי. כל זאת כחלק מתהליך העבודה היומיומי.

לבנק יחידת בקרת אשראי. היחידה מכינה דוחות בקרת אשראי שנתיים המוצגים לפני דירקטוריון הבנק ומדווחת להנהלת הבנק אחת לרבעון על התפתחויות החובות הבעייתיים.

- אג"ח תאגידים

ועדת ההשקעות של דירקטוריון הבנק קבעה מגבלות השקעה באג"ח תאגידים. במהלך הרבעון האחרון של שנת 2008 אישרה ועדת ההשקעות של דירקטוריון הבנק את המשך החזקתן של מרבית איגרות חוב שדירוגן ירד (בעלות מתואמת של כ-16 מיליון ש"ח). ברבעון האחרון עודכנו מגבלות ההשקעה באג"ח תאגידים.

צוות השקעות לענייני אג"ח תאגידים דן בקביעת מסגרות לפעילות באג"ח מסוג זה, בכפוף לנוהלי פעילות מתאימים. בקרה בנושא אג"ח תאגידים נכללת בתכנית בקרת האשראי.

- הפרשה לחובות מסופקים

הבנק גיבש קריטריונים כדי לקבוע מהם חובות בעייתיים ונהלים למעקב אחריהם, ועל יסוד זה נבדק חישוב ההפרשות לחובות מסופקים אשר לדעת הנהלת הבנק משקפות את סיכוני האשראי של הבנק. הנהלת הבנק שוקדת כל העת על שיפור הפיקוח והבקרה על הטיפול בחובות בעייתיים ועל הרחבת המידע והכלים העומדים לרשות הבנק בעת מתן האשראי ללקוחותיו.

מדיניות האשראי של הבנק, שלפיה תיק האשראי מפוזר בין מספר רב של לווים פרטיים שיתרת האשראי של כל אחד מהם נמוכה בדרך כלל, תורמת להקטנת סיכון האשראי.

- חובות בעייתיים

יתרה ליום			סכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)
31/12/08	31/3/08	31/3/09	
2.7	1.6	2.7	שאינם נושאים הכנסה
14.0	9.8	15.8	שאורגנו מחדש
16.4	8.2	16.3	בפיגור זמני
<u>43.0</u>	<u>21.4</u>	<u>44.2</u>	בהשגחה מיוחדת
76.1	41.0	79.0	סך הכול אשראי מאזני ללוים בעייתיים
5.5	3.6	4.0	סיכון אשראי חוץ-מאזני ללוים בעייתיים
<u>0.5</u>	-	-	אג"ח של לווים בעייתיים
<u>82.1</u>	<u>44.6</u>	<u>83.0</u>	סיכון אשראי כולל בגין לווים בעייתיים

הגידול בחובות הבעייתיים לעומת התקופה המקבילה אשתקד נובע מגידול משמעותי ביתרת האשראי על חשבון הבנק. חלק מהגידול בהשגחה המיוחדת ובפיגור הזמני נובע מחובות של לקוחות שהעבירו את פעילותם לבנקים אחרים.

הבנק פועל כדי לאתר מוקדם ככל האפשר לווים בסיכון, ולשם כך הוא מפעיל כלי מעקב לבקרה. בעקבות הגידול בהיקפי האשראי, נערך הבנק לתגבור מערך בקרת הסיכונים ונהלי העבודה הכרוכים בנושא.

- מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

בחודש דצמבר 2007, פורסמו הוראות דיווח לציבור בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי נדרשים ליישם את ההוראות הללו החל מ-1 בינואר 2010.

ההוראות מתבססות על כללי דיווח ומדידה של תקני חשבונאות אמריקאיים ושל רשויות הפיקוח בארצות הברית.

העקרונות המנחים שבבסיס ההוראות, מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הנוכחיות ומפורטות בביאור 3 (2) לתמצית הדוחות הכספיים.

- מודל להערכת איכות תיק האשראי

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 319, יחידת בקרת אשראי צריכה להעריך את טיב האשראי של כל הלוים 'הגדולים' בסבב של אחת לשלוש שנים לפחות.

מתכונת המדגם אושרה בהנהלה, בדירקטוריון הבנק ובידי בנק ישראל.

התפיסה שעומדת ביסוד שיטת המדגם גורסת כי הדגימה תתבצע לפי אופי הלקוחות, ועם דגימת הלקוח היחיד תוערך איכות תיק האשראי שלו על מרכיביו השונים.

עקרונות המדגם פורטו בדוחות הכספיים לשנת 2008.

על הבנק לבחון את המתכונת החדשה מעת לעת, וזאת בהתאם להתפתחות בהיקף תיק האשראי ובמאפייניו.

סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסדים הנובעים מכשלים או מליקויים בתהליכים פנימיים (בין אם מדובר בגורמי אנוש בין אם מכשלים במערכות) או מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכונים משפטיים, והיא אינה כוללת סיכונים אסטרטגיים. בגין הסיכון התפעולי יש דרישה עתידית להלימות הון רגולטורית במסגרת הוראות באזל 2. בבנק יש גופי פיקוח והכוונה שונים בנושא הסיכון התפעולי, ובהם דירקטוריון הבנק, צוות הנהלה לניהול סיכונים תפעוליים בראשות מנהל הסיכונים, בקר סיכונים ובקרי משנה בסניפים וביחידות המטה בבנק. כמו כן, בבנק יש גופים נוספים שחלק מפעילותם נוגע לבקרת הסיכונים התפעוליים, ובהם קצין ציות ומניעת הלבנת הון ומימון טרור ומחלקת אבטחת מידע. כחלק מניהול הסיכון נאסף מידע על אירועי נזק תפעולי שהתרחשו בפועל ומיפוי כל הסיכונים התפעוליים ביחידות הבנק.

במהלך שנת 2008 עודכנה תכנית העבודה בנושא הסיכון התפעולי והותאמה לדרישות נדבך 2 במסמך באזל 2.

סיכון משפטי

סיכון משפטי הוא הסיכון להפסד בגלל היעדר האפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם. הסיכונים נובעים מחקיקה, מתקנות, מפסיקה ומהוראות של הרשויות; מפעילות בלא גיבוי בהסכמים מספקים או בלא ייעוץ משפטי או מיעוץ משפטי חלקי או לקוי; וכן סיכונים הנובעים מהליכים משפטיים.

סיכונים מעין אלו יכולים לנבוע ממכלול רחב של נסיבות, ופעמים רבות הם שלובים בסיכונים תפעוליים אחרים. הסיכונים עלולים להתרחש, בין היתר, עקב היעדר סמכות או כשרות של אחד הצדדים להסכם, בגלל היעדר מסמכים מתאימים, בגלל אי חוקיות או אי שלמות של הסכמים, בשל טעויות במילוי פרטים נחוצים בהסכם וכיוצא בזה.

הפעילות הרחבה של הבנק בתחום תפעול קופות הגמל כרוכה בהיערכות מורכבת להוראות המשפטיות של הרשויות המפקחות.

החשיפה בגין סיכונים אלו מבוקרת ומוקטנת גם בדרכים הללו:

- העסקת יועצים משפטיים שלהם ידע וניסיון במערכת הבנקאית ובמערכת קופות גמל וקרנות השתלמות.
- מתן ייעוץ משפטי בעת התקשרויות חדשות של הבנק. נוכח הגידול בפעילות הבנק אף הוקם אגף העוסק בתיאום הפעילות המשפטית וכולל גם את מזכירות הבנק.
- בדיקת מידת ההשפעה שתהיה להוראות החקיקה והרשויות המפקחות על עבודת הבנק ועל התקשרויותיו.
- הפקת לקחים משינויים בחקיקה, לרבות מפסיקת בתי המשפט, והעברת חוות דעת כתובות בעניינים אלו ליחידות השונות בבנק, יישומם של לקחים אלו בנוהלי הבנק ובמסמכים המשפטיים הנהוגים בבנק וכן עדכון היחידות הרלוונטיות בבנק.
- מינוי קצין ציות שתפקידו מפורטים להלן.
- קיום הנחיות ונהלים מתאימים למניעת הסיכונים.

קצין ציות

מינוי קצין ציות ופעילותו נדרש כחלק מניהול הסיכונים בבנק. בין תפקידיו לסייע להנהלה ולדירקטוריון לשאת באחריותם לציות הבנק לכל דרישות החוק ולדרישות רגולטוריות אחרות בתחום הצרכני, להקטין את החשיפה של הבנק לתביעות משפטיות, למנוע הפסדים כספיים העלולים להיגרם לבנק בגין הפרת הוראות החוק האמורות ולשמור על המוניטין הטוב של הבנק.

קצין הציות עוסק, בין היתר, בהטמעת ההוראות הצרכניות בקרב עובדי הבנק. כחלק מפעולות ההטמעה הוכנו מצגות ולומדות אשר כל עובדי הבנק למדו ונבחנו על תוכן.

קצין הציות בודק את ההפרות בתחום ההוראות הצרכניות ועוקב אחר פעולות המחלקות השונות עד לתיקון הליקויים. במקרים אחדים הטיפול מחייב שינויים במערכות המיכון. כמו כן, הבנק עוקב אחר השינויים בחקיקה או בהוראות המיסוי בזיקה להוראות הצרכניות.

בסניפי הבנק מונו אחראים לנושא הציות, והם מסייעים להטמעת ההוראות הצרכניות בבנק. האחראים מבצעים אחת לחודש בקרה בנושאים שבזיקה להוראות הצרכניות.

ברבעון הראשון של השנה הועברה השתלמות בנושא הוראות צרכן לעובדים שהשתתפו בקורס בנכונים. כמו כן, בוצע מבדק ידע בנושא.

מניעת הלבנת הון ומימון טרור וזיהוי לקוחות

הוראות בנק ישראל מחייבות את דירקטוריון הבנק לקבוע את המדיניות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור. דירקטוריון הבנק מינה ממונה על יישום הוראות החוק לאיסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור ואימץ כללים מנחים בתחומים האלה:

- שילוב הטיפול ביישומן ובאכיפתן של הוראות חוק איסור מימון טרור, התשס"ה - 2005 (להלן חוק איסור מימון טרור) כחלק מתחומי האחריות של הממונה על איסור הלבנת הון.
- קיום בקרה והבטחת הציות לחוק.
- מתן מענה לסיכונים הגלומים בשירותים הניתנים ללקוחות באמצעות טכנולוגיות חדשניות.
- סיווג לקוחות ובחינת פעילותם על פי רמות סיכון לעניין הלבנת הון ומימון טרור.

עוד הדגיש הדירקטוריון את החשיבות העליונה שבקיום מערך לימודי והסברתי מובנה להטמעת הידע בקרב העובדים.

בהמשך להצהרת מדיניות הבנק, אישרו ההנהלה והדירקטוריון מסמך מדיניות מפורט שהוחל על כל הסניפים ויחידות הבנק. המסמך כולל קווי מדיניות ותהליכים ניהוליים שמטרתם להבטיח אחידות ושיטתיות בטיפול בנושאים העומדים בזיקה לאיסור הלבנת הון ולמניעת מימון טרור.

בבנק מופעלת מערכת ממוחשבת לזיהוי ולאיתור לקוחות וחשבונות שהם בבחינת מוקדי סיכון להלבנת הון. המערכת עושה שימוש בנתוני מאגר המידע של הבנק בתחומי פעילות שונים. לבנק מערכת ממוחשבת לתיעוד ולשמירת מידע לעניין הוראת 'הכר את הלקוח'.

ברבעון הראשון של השנה נערכה השתלמות בנושא דיני איסור הלבנת הון ומימון טרור לעובדים שהשתתפו בקורס בנכולים. כמו כן, בוצע מבדק ידע בנושא.

מדיניות גיוס המקורות ומצב הנזילות

מקורות הבנק הם בעיקר תכניות חיסכון, פיקדונות לזמן קצוב ופיקדונות לפי דרישה. כמו כן, הבנק מנצל על פי הצורך את המקורות המוניטריים שבנק ישראל מעמיד לרשותו.

לבנק יש מסגרת מוניטרית של עד 500 מיליון ש"ח מבנק מזרחי-טפחות לפעילות שוטפת ו-500 מיליון ש"ח נוספים לניצול במצב חירום.

בחודש יוני 2008 יצא בנק ישראל במכרזים לעסקת מכר חוזר REPO (להלן עסקת הריפו). עסקת הריפו כוללת רכישת איגרות חוב ממשלתיות סחירות ומק"מ בידי בנק ישראל במחיר שקבע בנק ישראל (מחיר רכישה) ומכירתן בחזרה במחיר המחושב על פי מחיר הרכישה בתוספת ריבית שתיקבע במכרז לכל כמות זכייה (מחיר מכירה). בשלב זה הבנק לא השתתף במכרזים אלו.

מצב הנזילות בבנק

נכון ליום 31 במארס 2009 הסתכמו פיקדונות הציבור השקליים הניתנים למשיכה לפי דרישה (עו"ש ופר"י) ב-2,161 מיליון ש"ח לעומת 1,808 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2008, עלייה של כ-20%. בדבר פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה ראה לעיל בפרק 'המבנה וההתפתחויות העיקריות בנכסים ובהתחייבויות של הבנק'.

נכון ליום 31 במארס 2009 יתרות המזומנים והפיקדונות היומיים הנזילים בבנקים ובבנק ישראל הן כ-46% מיתרות פיקדונות הציבור הנזילים השקליים.

במהלך הרבעון האחרון ירדה ריבית בנק ישראל ב-2.0 נקודות האחוז, משיעור של 2.5% לשיעור של 0.5%.

אשראי בריבית משתנה

- חלק ניכר מהאשראי שהבנק נותן הוא בריבית משתנה. במגזר השקלי הלא צמוד האשראי בריבית משתנה ניתן בריבית המשתנה בהתאם לשינויים בשיעור ריבית הפריים. שיעור ריבית הפריים מבוסס על ריבית בנק ישראל בתוספת של 1.5%. ריבית הפריים עשויה להשתנות בכל חודש, על פי החלטת נגיד בנק ישראל על שינויים בריבית המוניטרית.

- במגזר השקלי הלא צמוד ניתן אשראי "בריבית יהב" אשר נקבעת על ידי הבנק, בתחילת כל חודש או רבעון, בהתאם לשיעור "ריבית על הלוואות לעובדים" כפי שזו נקבעת מעת לעת על ידי החשב הכללי במשרד האוצר.

מגזרי פעילות

פעילות הבנק מנוהלת בשני מגזרי פעילות אלו:

1. המגזר הקמעונאי, הכולל את כל הפעילות הבנקאית-פיננסית מול הלקוחות.
2. מגזר שוק ההון, הכולל את פעילות הבנק בתחום קופות הגמל וקרנות השתלמות.

תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות

פעילות הבנק מנוהלת בשני מגזרי הפעילות כאמור, החלוקה למגזרי פעילות נעשית על פי השירותים והמוצרים הניתנים ללקוחות בכל מגזר. הנהלת הבנק משתמשת בנתוני המגזרים בעת ניתוח תוצאות הפעילות של הבנק ונעזרת בהם כדי לגבש החלטות.

המגזר הקמעונאי כולל את כל הפעילות הבנקאית-פיננסית מול לקוחות הבנק, ומגזר שוק ההון כולל את הפעילות בתחום קופות הגמל וקרנות השתלמות.

תוצאות פעולות המגזרים מפורטות להלן. נתוני תוצאות המגזרים נערכו על פי הוראות המפקח על הבנקים בדבר 'מגזרי פעילות עיקריים', וכוללים את המידע כפי שהוא מוצג להנהלת הבנק.

תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים נחלקו כדלקמן :
 רווח מפעולות מימון והפרשה לחובות מסופקים - משויכים למגזר הקמעונאי.
 הכנסות תפעוליות ואחרות - הכנסות כל מגזר סווגו באופן ישיר לפעילותו.
 הוצאות תפעוליות ואחרות - מרבית ההוצאות מסווגות ספציפית למגזרים. הוצאות שלא ניתן היה לסווג באופן ישיר הוקצו לכל מגזר על פי יחס פעילותו (מספר עובדים יחסי, שטח בשימוש וכולי).
 הון עצמי - מיוחס למגזר הקמעונאי.

להלן תוצאות פעילות הבנק על פי מגזרי פעילות (במיליוני ש"ח):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס						
2008			2009			
(בלתי מבוקר)			(בלתי מבוקר)			
סה"כ	שוק ההון	קמעונאי	סה"כ	שוק ההון	קמעונאי	
60.4	-	60.4	55.3	-	55.3	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
<u>39.0</u>	<u>15.1</u>	<u>23.9</u>	<u>32.4</u>	<u>6.4</u>	<u>26.0</u>	הכנסות תפעוליות ואחרות
<u>99.4</u>	<u>15.1</u>	<u>84.3</u>	<u>87.7</u>	<u>6.4</u>	<u>81.3</u>	סך ההכנסות
<u>1.2</u>	---	<u>1.2</u>	<u>3.1</u>	---	<u>3.1</u>	הפרשה לחובות מסופקים
11.0	1.8	9.2	4.1	(0.6)	4.7	רווח מפעולות רגילות לאחר מס
<u>95.6</u>	<u>95.6</u>	---	---	---	---	רווח מפעילות בלתי רגילה, לאחר מס
<u>106.6</u>	<u>97.4</u>	<u>9.2</u>	<u>4.1</u>	<u>(0.6)</u>	<u>4.7</u>	רווח נקי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008 (מבוקר)

סה"כ	שוק ההון	קמעונאי	
264.4	-	264.4	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
<u>129.3</u>	<u>35.2</u>	<u>94.1</u>	הכנסות תפעוליות ואחרות
<u>393.7</u>	<u>35.2</u>	<u>358.5</u>	סך ההכנסות
<u>8.6</u>	---	<u>8.6</u>	הפרשה לחובות מסופקים
38.7	1.8	36.9	רווח מפעולות רגילות לאחר מס
<u>97.8</u>	<u>95.4</u>	<u>2.4</u>	רווח מפעילות בלתי רגילה, לאחר מס
<u>136.5</u>	<u>97.2</u>	<u>39.3</u>	רווח נקי

המגזר הקמעונאי

מבנה המגזר

המגזר הקמעונאי הוא המגזר העיקרי של הבנק. המגזר כולל את מערך הסינוף ואת הפעילות התומכת באגפים ובהנהלת הבנק.

המוצרים הבנקאיים העיקריים שהמגזר מספק כוללים ניהול חשבון עו"ש, אשראי, פיקדונות, מט"ח, תכניות חיסכון, פעילות בכרטיסי אשראי ופעילות שוק ההון (השקעות בעבור לקוחות הבנק).

יעדים ואסטרטגיה עסקית

- גידול בנתח השוק והרחבת בסיס הלקוחות.

ביום 28 בינואר 2009 נתקבל רישיון המחליף את רישיונו הקודם של הבנק מיום 11 בינואר 2005. בד בבד קיבל הבנק את אישור המפקח על הבנקים להעניק שירותים ללקוחות יחידים (כגון שכירים, עצמאים ומשקי בית) ולתאגידים, ובלבד שהתאגידים לא יקבלו אשראי בסכום העולה על המגבלה שנקבעה.

הבנק סיים את היערכותו לפעילות על פי הרישיון החדש, ובהתאם למדיניות הדירקטוריון בנושא זה.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים

כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) התשס"ח - 2008

במהלך שנת 2007 תוקן חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א - 1981, באופן המסמיך את בנק ישראל לפקח על מחירי השירותים הבנקאיים ולקבוע את רשימת העמלות, את התעריפים ואת אופן חישובם. מטרת הרפורמה הייתה להגביר את מידת השקיפות ללקוח באשר לעמלות הנגבות ממנו, ואגב כך להגביר את התחרות במערכת הבנקאית.

מכוח התיקון האמור לחוק, פעל הפיקוח על הבנקים לקביעת תעריפון אחיד ושקוף שיאפשר ללקוח להשוות בין הבנקים ושיתמוך בתחרות.

במהלך חודש ינואר 2008 פורסמו כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח - 2008, הכוללים גם את מבנה התעריפון החדש. התקנות האמורות נכנסו לתוקף ביום 1 ביולי 2008.

מאפייני התעריפון החדש הם כדלקמן: איחוד עמלות, ביטול עמלות, ביטול מדרגות סכום ושינוי אופן חישוב העמלה. ספר התעריפון החדש מיועד למשקי בית ולעסק קטן.

הבנק התאים את תעריפון העמלות שלו לתקנות האמורות. ההטבות והתנאים שקיבלו לקוחות שיש עמם הסכמים מיוחדים נשמרו והותאמו לתעריפון החדש.

בהשוואה לתעריפוני הבנקים, בנק יהב מציע את העמלות הזולות ביותר לפעולות באמצעות פקיד ובערוץ ישיר בתחום העו"ש.

שינויים ברווחיות המגזר

להלן השינויים ברווחיות המגזר (במיליוני ש"ח):

שיעור השינוי באחוזים	שלושה חודשים שהסתיימו		
	ביום 31 במארס		
	2008	2009	
(49)	9.2	4.7	רווח נקי
(8)	60.4	55.3	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
9	23.9	26.0	הכנסות תפעוליות ואחרות
158	1.2	3.1	הפרשה לחובות מסופקים

צפי להתפתחויות בשנה הנוכחית

- הרחבת הפעילות הבנקאית של הבנק. לפרטים ראה לעיל בסעיף 'יעדים ואסטרטגיה עסקית'.
- נבחנת הרחבת הפעילות באמצעות שני מרכזי יעוץ נוספים.

יודגש, כי האמור בסעיפים 'יעדים ואסטרטגיה עסקית' 'מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים', ו'צפי להתפתחויות בשנה הנוכחית' הוא מידע צופה פני עתיד. יש אפשרות שמסיבות חוקיות, תקציביות, אנושיות או אחרות לא יבצע הבנק את הפעולות האמורות או לא יבצען במלואן או שהפעולות שיבוצעו לא יניבו את הפרות המקווים, וכי שאיפתו של הבנק להגדיל את רווחיו מפעילותו של מגזר זה לא יתממשו.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

- זמינות לקהל הלקוחות, בין אם באמצעות מערך הסניפים בין אם באמצעות ערוצי התקשורת הישירה.
- שיפור היכולות המקצועיות והאישיות של כוח האדם בבנק כדי לתת מענה הולם לדרישות הלקוחות.
- הרחבת סל המוצרים המוצע ללקוחות המגזר בהשקעות ובאשראי כדי לענות על הדרישות ההולכות וגדלות של קהל הלקוחות.
- הגדלת האפשרויות למתן שירות באמצעות כלים טכנולוגיים ישירים ושיפור השירות הניתן באמצעותם.
- עמידה בהוראות רגולטוריות.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

הגורם העיקרי להצלחה בקרב אוכלוסיית משקי הבית הוא מתן שירות זמין, אמין ויעיל בעלויות נמוכות. הבנק שואף להמשיך ולהעניק ללקוחות המגזר את מגוון מוצרי ההשקעה והאשראי בתוך כדי גביית עלויות נמוכות ככל הניתן.

לקוחות

לקוחות המגזר הם כאמור לקוחות שכירים, מרביתם בעלי עושר פיננסי בינוני, רובם ותיקים בבנק ושיעור התחלופה שלהם נמוך. הבנק פועל להרחיב את מעגל הלקוחות במגזר. כאמור, הבנק קיבל בחודש ינואר 2009 רישיון בנק המחליף את רישיונו הקודם, על פיו הוא רשאי להעניק שירותים בנקאיים ללקוחות יחידים (כגון שכירים, עצמאים ומשקי בית). לפרטים ראה לעיל בסעיף 'יעדים ואסטרטגיה עסקית'.

תחרות

- התחרות על פלח לקוחות משקי הבית מחריפה בשנים האחרונות, והבנק נאלץ להתמודד מול בנקים מסחריים וגורמים פיננסיים נוספים. עם סיום התקשרותו של הבנק עם מדינת ישראל בהסכם למתן שירותים בנקאיים לעובדיה גברה מאוד התחרות על לקוחות שהם עובדי מדינה.

- הבנק ממשיך להעניק לעובדי המדינה הטבות בניהול חשבון עו"ש, הטבות שהיו זכאים להן עד ל-31 בדצמבר 2007, הוא המועד שבו הגיע לסימום הסכם ההתקשרות של הבנק עם מדינת ישראל למתן שירותים בנקאיים לעובדי המדינה. מתחילת שנת 2008 הטבות מוענקות מאמצעי הבנק. הבנק התחייב להמשיך ולהעניק הטבות כאמור.

הבנק מעניק גם ללקוחותיו האחרים שאינם נמנים עם עובדי המדינה תנאים אטרקטיביים ועמלות נמוכות בניהול חשבון עו"ש. כאמור לעיל, בסעיף 'מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים', בבדיקת בנק ישראל התברר כי על פי תעריפוני הבנקים לחודש יולי 2008 הציע בנק יהב את העמלות הנמוכות ביותר לפעולה באמצעות פקיד ובערוץ ישיר.

על אף התחרות ממשיכה, במהלך הרבעון הראשון של שנת 2009, העלייה במספר לקוחות הבנק ובהיקף הפעילות.

- בחודש פברואר 2009, נחתם הסכם בין 'חבר' ובין חברת ישרכארט להנפקת כרטיס אשראי חוץ בנקאי. הנפקת הכרטיס עלולה לפגוע בהכנסות הבנק מפעולות בכרטיסי אשראי. הבנק פועל להקטנת הפגיעה הצפויה בהכנסות. בשלב זה, אין ביכולתה של הנהלת הבנק להעריכה.

מוצרים חדשים

- במהלך הרבעון הראשון של שנת 2009, הוקמו בסניפים נבחרים של בנק יהב נציגויות למכירת משכנתאות ללקוחות הבנק באמצעות בנק מזרחי טפחות. נכון למועד פרוסום הדוח, קיימות עמדות שרות של בנק מזרחי טפחות בשישה סניפים ברחבי הארץ. הבנק מתעתד להקים מספר נציגויות נוספות במהלך 2009.

שיווק והפצה

- **מערך הסניפים** - בנק יהב השקיע משאבים רבים בשנת 2008 ובמהלך הרבעון הראשון של שנת 2009 בפיתוח ובהרחבת מערך הסניפים שלו. נכון למועד פרוסום הדוחות הכספיים סניפי הבנק פרוסים בכל רחבי הארץ ומונים כיום 34 סניפים, נקודות שירות ומרכזי ייעוץ. הקמת הסניפים החדשים ובחירת מיקומם נגזרים מצרכי קהל היעד ומאופיו. כמו כן, הבנק מפעיל נקודות שירות ברחבי הארץ, בעיקר במקומות העבודה של לקוחותיו, בכפוף להסכמים עם המעסיקים.

הבנק הקים מרכזי ייעוץ ניירות ערך בירושלים ובתל-אביב ובמהלך הרבעון הראשון של שנת 2009 הוקם מרכז ייעוץ נוסף בחיפה. המרכזים נועדו לתת שירות וייעוץ בתחום ניירות הערך הישראליים והזרים ללקוחות בעלי תיק השקעות גדול.

- **ערוצי הבנקאות הישירה** - ערוצים אלו כוללים את אתר האינטרנט של הבנק, את המוקדים הטלפוניים (המאווישים והאוטומטיים), את המכשירים לשירות עצמי ומתן מידע ללקוחות הבנק באמצעות הטלפון הסלולארי.

אסטרטגיה שיווקית

כאמור, האסטרטגיה השיווקית נגזרת מהמטרות והיעדים המרכזיים שנקבעו בתכנית האסטרטגית העסקית של הבנק. להלן כמה מן היעדים המרכזיים:

- שימור לקוחות מקרב עובדי המדינה והמגזר הציבורי.
- הרחבת בסיס הלקוחות בתוך כדי התמקדות באוכלוסיות רווחיות ואטרקטיביות בעבור הבנק.
- העמקת פעילות הלקוחות בבנק והפיכת לקוחות משניים ללקוחות ראשיים.
- פיתוח ערוצי הגיוס והמכירה של הבנק.

לשם הגשמת המטרות והיעדים האמורים הבנק פועל לפי העקרונות שדלקמן:

- היכרות מעמיקה עם הלקוחות והידוק הקשר בינם לבין הבנק בתוך כדי שימוש בפעילות רב-ערוצית.
- שינוי דפוסי העבודה מפעילות מכוונת 'מוצר' לפעילות מכוונת 'לקוח'. דפוס פעולה זה מאפשר לבנק להכיר את הלקוח באופן מעמיק יותר ולהציע לו הצעות המותאמות לו אישית, וכך לקוחות הבנק מקבלים שירות טוב יותר ומהיר יותר.
- מתן שירותים ומוצרים מקצועיים המותאמים לצרכי הלקוחות ולשינויים בנתוני המקרו במשק.
- חיזוק המותג 'בנק יהב' הן בקרב לקוחות הבנק והן בקרב לקוחות בנקים אחרים ובעיקר בקרב עובדי המדינה והמגזר הציבורי.
- טיפוח ושימור הקשר עם לקוחות הבנק הנמנים עם קהלי הבנק האסטרטגיים.
- שימת דגש בשיפור הזמינות והנגישות של הבנק באמצעות הארכת שעות הפעילות, פיתוח והרחבה של רשת הסניפים של הבנק ושכלול פעילות הבנקאות הישירה שמטרתה לשפר את השירות ללקוח ולהעניק לו מידע עדכני ברמת זמינות גבוהה.

מערכת המחשב

- לקוחות הבנק יכולים לקבל שירותי עו"ש בסניפי בנק מזרחי-טפחות החל מיום 5 בינואר 2009. עד מועד זה קיבלו לקוחות הבנק שירותים בסניפי בנק הפועלים בע"מ.

- על פי ההסכם בין בנק מזרחי טפחות לבין בנק הפועלים בע"מ, ימשיך הבנק לקבל שירותי מחשב מבנק הפועלים על פי התנאים הנהוגים כיום בין בנק הפועלים לבין הבנק וזאת לתקופה של שלוש שנים ממועד השלמת העסקה. ראה להלן גם בפרק 'עניינים אחרים'.

מגזר שוק ההון

מבנה המגזר

מגזר שוק ההון מרכז את הפעילות המסורתית של הבנק כנותן שירותי תפעול לקופות גמל ולקרנות השתלמות. רוב העמיתים בקופות הגמל וכל העמיתים בקרנות ההשתלמות הם במעמד של שכירים.

השירותים לקופות הגמל ולקרנות ההשתלמות כוללים בעיקר גבייה, לרבות באמצעות ניכויים ממשכורת, ביצוע הוראות בדבר הפקדות, העברות או משיכות של כספי עמיתים, הנהלת חשבונות של קופות הגמל, של קרנות ההשתלמות ושל עמיתי גופים אלו, עריכת טיוטות של דוחות כספיים, הכנת דוחות לאגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר.

קרנות השתלמות, קופות גמל וקרנות ידע

הבנק נותן שירותים ל- 10 קרנות השתלמות, 14 קופות גמל ו-4 קרנות 'ידע' שהוקמו על פי הסכמי שכר שבהם התחייבו המעסיקים להפריש כספים לקידום הידע המקצועי של העובדים. כמו כן, בשנת 2009 החל הבנק לתפעל 15 מסלולי השקעות בקופות הגמל ובקרנות ההשתלמות, בנוסף למסלולים הכלליים והותיקים. נכון ליום 31 במארס 2009 היקפן הכספי של קופות הגמל וקרנות ההשתלמות היה 17.9 מיליארד ש"ח לעומת 16.7 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2008. עיקר העליה נובע מהתשואות החיוביות במגזר.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

- הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל ועל ענף קופות הגמל מצד גורמים שונים, כגון הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, הממונה על ההגבלים העסקיים, הרשות לניירות ערך, רשות החברות הממשלתיות ועוד.

להלן מידע על חקיקה (ראשית ומשנית) בעלת השפעה בולטת על השירותים התפעוליים שהבנק נותן לקופות גמל ולקרנות השתלמות:

חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בשוק ההון בישראל (תיקוני חקיקה), התשס"ה-2005 (להלן החוק לצמצום הריכוזיות)

במסגרת הרפורמה בשוק ההון הידועה כ"רפורמת בכר", אישרה הכנסת ביום 25 ביולי 2005 את החוק לצמצום הריכוזיות, אשר תכליתו לצמצם את הריכוזיות בשוק ההון בכלל ובמערכת הבנקאית בפרט.

במסגרת יישום הוראות החוק לצמצום הריכוזיות מכר הבנק בשנה הקודמת את פעילותן של חלק מקרנות ההשתלמות וקופות הגמל, שהיו באחזקתו ובשליטתו.

לאחר המכירה של פעילות קופות הגמל כאמור לעיל, נותר הבנק מחזיק במניותיהן של שלוש קרנות השתלמות ענפיות, כמפורט להלן. הבנק הוא בעלים של 90% ממניות קרנות אלה.

בשנת 2008 הודיע הבנק לאגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר כי הוא מוותר, באופן חד צדדי, על הזכויות הנלוות למניותיו בקרנות ההשתלמות המפעליות: יהב קרן השתלמות וחסכון לרופאים בע"מ, יהב קרן השתלמות וחסכון לאחים ואחיות בע"מ ויהב פ.ר. חברה לניהול קופות גמל בע"מ ככל שיש בזכויות אלה כדי להוות 'שליטה', כמשמעותה בהוראות הדין, כלומר הזכות להשתתף באסיפות בעלי המניות של החברה והזכות לקבלת יתרת נכסיה בעת פירוק. הבנק הודיע כי ויתור זה לא יחול במקרה ותובא הצעה לחיסול עסקי החברות האמורות, וכן כי מדובר בויתור אישי שלא יחייב צדדים שלישיים שרכשו את המניות. במקביל, הבנק פועל ליישום הוראות החוק כמתחייב.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

- להמשיך ולהעניק את שירותי התפעול לקופות הגמל ולקרנות ההשתלמות שהבנק נותן להן שירותים ולהרחיב את פעילותו לקופות ולקרנות נוספות. כל זאת באמצעות שמירה על רמה מקצועית גבוהה ועל המוניטין הטוב של הבנק.

- השלמת תהליך מכירת קרנות ההשתלמות הענפיות, על פי הוראות הדין.

צפי להמשך ההתפתחות בשנה הנוכחית
 השינויים והרפורמות בשוק ההון מחייבים את הבנק להרחיב את הידע של עובדיו ולהעמיקו ולשמור על רמת המקצועיות הגבוהה שלהם כדי להתמודד עם התמורות הקיצוניות בתחום.

להלן השינויים ברווחיות מגזר שוק ההון (במיליוני ש"ח):

שיעור השינוי באחוזים	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס		רווח נקי הכנסות תפעוליות ואחרות
	2008	2009	
	סכומים מדווחים		
	(1) 97.4	(0.6)	
(58)	15.1	6.4	

(1) כולל רווח בסך של 95.6 מיליון ש"ח בגין מכירת פעילות קופות הגמל של הבנק.

פעילות חוץ-מאזנית

1. היתרה של פיקדונות למתן אשראי שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגבייה של האשראי קוזזה כנגד האשראי מתוכם.

שיעור השינוי באחוזים	31/3/08 במיליוני ש"ח	31/3/09	
(41)	1,973	1,171	פיקדונות הממשלה לפי מידת הגבייה (1)
(10)	489	439	פיקדונות הציבור לפי מידת הגבייה
(35)	2,455	1,597	אשראי שכנגדו קוזזה יתרת הפיקדונות לפי מידת הגבייה

(1) הירידה נובעת מסיום ההתקשרות עם מדינת ישראל, ראה לעיל בסעיפים 'הסכמים מהותיים' במגזר הקמעונאי.

2. קופות גמל וקרנות השתלמות - הקבוצה מספקת שירותי תפעול לקופות גמל. שווי הנכסים של הקופות שהבנק מספק להן שירותי תפעול הסתכם ביום 31 במארס 2009 בכ-17.9 מיליארד ש"ח, לעומת 16.7 מיליארד ש"ח בסוף חודש דצמבר 2008.

3. פעילות לקוחות בניירות ערך - שווי תיקי ניירות הערך במשמרת הבנק שהלקוחות מחזיקים בהם הגיע בסוף השנה לכ-5.0 מיליארד ש"ח, לעומת כ-4.5 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2008.

עניינים אחרים

חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) תיקון מספר 20 (הגבלת תקופה התחולה), התשס"ח - 2007.
 - בחודש ינואר 2008 אישרה ועדת הכספים של הכנסת בהוראת שעה את הקפאת הוראות חוק התיאומים בשל אינפלציה (להלן חוק התיאומים). החוק חוקק בשנת 1985 כדי למנוע את העיוותים שנגרמו בחישוב ההכנסות כאשר שיעורי האינפלציה במשק היו גבוהים. סיום תחולתו של חוק התיאומים נובע מן הירידה הקבועה בשיעורי האינפלציה.

- בו בזמן חל שינוי בהגדרת הרווח בסעיף 1 לחוק מע"מ. משנת 2009 הרווח שמוסדות כספיים מחויבים עליו במס רווח נעשה לאחר ניכוי המס על שכר ולא לפניו (כפי שהיה עד כה).

הוראות דיווח לציבור – גילוי בדבר עמלות תפעוליות

בחודש מארס 2009, פורסם חוזר בנק ישראל בנדון המפרט את אופן הסיווג וההצגה בדוחות הכספיים של עמלות תפעוליות וזאת בהתאם לחקיקת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מספר 12) התשס"ד 2007 בו נקבעו כללים חדשים באשר לעמלות הבנקאיות. עיקר השינוי הוא באופן הצגת דמי תיפעול קופות גמל וקרנות השתלמות בעמלות תפעוליות.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בבנק

דירקטוריון הבנק הוא האורגן המופקד על בקרת העל בבנק וכן על אישור הדוחות הכספיים שלו.

הדוחות הכספיים נערכים בחשבות הבנק בראשותו של החשבונאי הראשי מר מיכאל אלטמן על פי מדיניות הגילוי שקבע דירקטוריון הבנק.

עם עריכת הדוחות הכספיים ועל סמך טיוטת הדוחות המועברת אליהם, כל חברי הנהלה מאשרים בחתימתם שלא בא לידיעתם כל פרט העשוי להעיד כי הנתונים והתיאור בדוח הדירקטוריון ובדוחות הכספיים בנוגע לתחומי אחריותם כוללים מצג שגוי או חסר של עובדה מהותית, שנקבעו על ידם בקרות אפקטיביות כדי להבטיח שכל מידע מהותי בתחום אחריותם מובא לידיעתם, וכן שכל ליקוי של ממש או חולשה מהותית בבקרה הפנימית על דיווח כספי אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי בתחומים שבאחריותם הובאו לידיעת הגורמים המתאימים.

נושאים עקרוניים הנוגעים לגילוי הניתן בדוחות הכספיים נדונים בוועדת הגילוי בדוחות הכספיים (להלן ועדת הגילוי) בראשות המנהל הכללי מר שאול גלברד, ובהשתתפות החשבונאי הראשי מר מיכאל אלטמן, היועץ המשפטי מר חיים קמחי וחברי הנהלה נוספים. הנושאים מוצגים בפני ועדת הגילוי וכוללים גם את התייחסותו המקצועית של רואה החשבון המבקר - זיו האפט (רואי החשבון המבקרים). נושאים עקרוניים אלו כוללים נושאים בעלי השפעה ניכרת על הדוחות הכספיים, בעלי עניין לציבור, נושאים החייבים להיות מדווחים לציבור, שינויים מהותיים ביישום מדיניות חשבונאית, בקשות או דרישות של רשויות פיקוח ונושאים שיש בנוגע להם חילוקי דעות בין הנהלת הבנק לבין רואי החשבון המבקרים.

כדי להדק ולייעל את הפיקוח ואת הבקרה על הגילוי בדוחות הכספיים הקים דירקטוריון הבנק את ועדת המאזן, שחברים בה שישה דירקטורים, ומתפקידה להעמיק ולדון בנאותות הגילוי בדוחות הכספיים ובבחינת הדוחות הכספיים על מרכיביהם השונים בטרם יובאו לדין ולאישור במליאת הדירקטוריון. בישיבות ועדת המאזן משתתפים גם החשבונאי הראשי ורואה החשבון המבקר.

ועדת המאזן בוחנת את המלצותיה של ועדת הגילוי באשר לאופן יישום הגילוי וקובעת את הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים בנוגע לנושאים חייבים בגילוי. על פי הוראות המפקח על הבנקים באשר ליישומן של הנחיות סעיף 302 בחוק SARBANES-OXLEY האמריקני, מובא לפני ועדת המאזן דיווח באשר לכל ליקוי של ממש שאותר בתהליכי הגילוי בדוחות הכספיים. כל הנושאים האמורים מוצגים גם לפני ועדת הביקורת, ודיווח על ליקויים מהותיים מוצג גם לפני דירקטוריון הבנק. לאחר הדיון בוועדת המאזן ולפי המלצותיה, הדוחות הכספיים מאושרים בדירקטוריון הבנק.

מערכת המחשב

- לקוחות הבנק יכולים לקבל שירותי עו"ש בסניפי בנק מזרחי-טפחות החל מיום 5 בינואר 2009. עד מועד זה קיבלו לקוחות הבנק שירותים בסניפי בנק הפועלים בע"מ.

- על פי ההסכם בין בנק מזרחי טפחות לבין בנק הפועלים בע"מ, ימשיך הבנק לקבל שירותי מחשב מבנק הפועלים על פי התנאים הנהוגים כיום בין בנק הפועלים לבין הבנק וזאת לתקופה של שלוש שנים ממועד השלמת העסקה.

התנתקות ממערכות המחשב של בנק הפועלים

הבנק ממשיך לקבל כיום שירותי מחשוב ותפעול מבנק הפועלים בע"מ. על פי הסכם מכירת מניותיו של הבנק אשר הוחזקו בידי בנק הפועלים, לבנק מזרחי-טפחות, שירותים אלה ממשיכים להינתן במתכונת הקיימת לתקופה נוספת של שלוש שנים, ממועד מכירת המניות.

הבנק החל את היערכותו להתנתקות ממערכות המחשב של בנק הפועלים, ודירקטוריון הבנק אף הקים ועדה מקרב חבריו, אשר מלווה את התהליך. הועדה קיבלה דיווח על האפשרויות השונות שנבחנו לצורך המשך פעילות לאחר התנתקות כאמור.

בין היתר, נבחנה אפשרות של מעבר למערכות בנק מזרחי-טפחות, ולצורך כך הועדה אישרה המשך עריכתו של סקר פערים בין המערכות הקיימות למערכות בנק מזרחי-טפחות, אשר יאפשר בין היתר, הערכת עלות והיקף הפרויקט של מעבר למערכות אלה. נכון למועד עריכת הדוח, הסקר טרם הושלם.

מהממצאים הידועים עד כה עולה, כי קיימים פערים שונים אשר יחייבו היערכות מתאימה, במידת הצורך. כמו כן, הועדה דנה ובוחנת תנאים להתקשרות עם בנק מזרחי טפחות, בנוגע לעלויות המוצעות של שירותים אלה.

מספר ישיבות הדירקטוריון

דירקטוריון הבנק קיים 3 ישיבות במהלך התקופה המדווחת. ועדות הדירקטוריון השונות קיימו 9 ישיבות בתקופה זו.

בקורות ונהלים

בקורות ונהלים בנוגע לגילוי בדוחות הכספיים

לפי הוראות סעיף 302 לחוק SARBANES-OXLEY הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכה נכון ליום 31 במארס 2009 את האפקטיביות של הבקורות והנהלים הנוגעים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו הסיקו מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון המסתיים ביום 31 במארס 2009 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי או שסביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

שאול גלברד - מנהל כללי

דוד בן דוד - יו"ר הדירקטוריון

17 במאי 2009
כג' באייר תשס"ט

סקירת ההנהלה

שיעורי הכנסה והוצאה לתקופה שהסתיימה ביום 31 במארס (1)

תוספת א' סכומים מדווחים

2008		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס		2009				
שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	יתרה	שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	יתרה	
כולל השפעת	ללא השפעת	(הוצאות)	שנתית	כולל השפעת	ללא השפעת	(הוצאות)	שנתית	
נגזרים	נגזרים	מימון	ממוצעת (2)	נגזרים	נגזרים	מימון	ממוצעת (2)	
(אחוזים)	(אחוזים)	(במיליוני ש"ח)		(אחוזים)	(אחוזים)	(במיליוני ש"ח)		
	5.38	80.9	6,129.5		3.20	60.3	7,624.6	מטבע ישראלי לא צמוד:
		0.1	88.3			-	511.8	נכסים (4),(3)
5.31		81.0	6,217.8	3.00		60.3	8,136.4	השפעת נגזרי ALM י (5)
	(2.48)	(36.7)	5,976.6		(1.20)	(22.9)	7,675.7	סך כל הנכסים
		-	-			-	-	התחייבויות (4)
(2.48)		(36.7)	5,976.6	(1.20)		(22.9)	7,675.7	השפעת נגזרי ALM י (5)
2.83	2.90			1.80	2.00			סך כל ההתחייבויות
								פער הריבית
	5.10	32.6	2,604.5		(0.36)	(3.2)	3,567.5	מטבע ישראלי צמוד למדד:
		-	-			-	-	נכסים (4), (3)
5.10		32.6	2,604.5	(0.36)		(3.2)	3,567.5	השפעת נגזרי ALM י (5)
	(3.55)	(20.2)	2,305.6		0.56	4.0	2,861.7	סך כל הנכסים
		(0.5)	88.3			(0.2)	511.8	התחייבויות (4)
(3.50)		(20.7)	2,393.9	0.45		3.8	3,373.5	השפעת נגזרי ALM י (5)
1.60	1.55			0.09	0.20			סך כל ההתחייבויות
								פער הריבית (6)
	(19.07)	(25.5)	494.9		40.98	50.0	557.7	מטבע חוץ ומטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ:
	21.14	27.4	475.3		(39.78)	(48.7)	557.7	סך כל הנכסים (4),(3)
2.07	2.07			1.20	1.20			סך כל ההתחייבויות (4)
								פער הריבית
	3.87	88.0	9,228.9		3.70	107.1	11,749.8	סך הכל:
		0.1	88.3			-	511.8	נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון (3), (4)
3.84		88.1	9,317.2	3.54		107.1	12,261.6	השפעת נגזרי ALM י (5)
	(1.35)	(29.5)	8,757.5		(2.46)	(67.6)	11,095.1	סך הכל נכסים
		(0.5)	88.3			(0.2)	511.8	התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון (4)
(1.36)		(30.0)	8,845.8	(2.36)		(67.8)	11,606.9	השפעת נגזרי ALM י (5)
2.48	2.52			1.18	1.24			סך הכל התחייבויות
								פער הריבית

- (1) הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
- (2) על בסיס יתרת פתיחה חודשית, פרט למטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבות היתרות הממוצעות על בסיס נתונים יומיים, ולאחר ניכוי היתרות המאזניות הממוצעות של הפרשות ספיציפיות לחובות מסוקים.
- (3) מהיתרה הממוצעת של הנכסים נוספה/ (נכתה) היתרה הממוצעת של הרווחים/ (ההפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב זמינות למכירה, נטו בסך 41.8 מיליון ש"ח במגזר הלא צמוד (31 במארס 2008 - 4.4 מיליון ש"ח), ו- 13.4 מיליון ש"ח במגזר הצמוד למדד (31 במארס 2008 - 6.4 מיליון ש"ח). למעט מכשירים נגזרים.
- (4) נגזרים ALM המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, לגביהם ניתן לייחס הכנסה (הוצאה) למגזרי הצמדה.
- (5) ללא הבטחת קרן השקעה לחוסכים, שיעור התשואה במגזר הצמוד למדד כולל השפעת נגזרים הוא 0.41%.
- (6) הערה: נתונים על שיעורי הכנסה והוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, ייסרו לכל מבקש.

סקירת ההנהלה

שיעורי הכנסה והוצאה לתקופה שהסתיימה ביום 31 במארס (1)

תוספת א' (המשך) סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס						
2008			2009			
שיעור הכנסה	הכנסות (הוצאות)	יתרה שנתית	שיעור הכנסה	הכנסות (הוצאות)	יתרה שנתית	
(הוצאה)	מימון	ממוצעת (2)	(הוצאה)	מימון	ממוצעת (2)	
(אחוזים)	(במיליוני ש"ח)	(במיליוני ש"ח)	(אחוזים)	(במיליוני ש"ח)	(במיליוני ש"ח)	
	2.3		16.0			
	90.4		123.1		עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות סך כל הכנסות המימון	
	(30.0)		(67.8)		סך כל הוצאות המימון	
	60.4		55.3		רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	
	(1.2)		(3.1)		הפרשה לחובות מסופקים לרבות הפרשה כללית ונוספת	
	59.2		52.2		רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים	
	9,228.9		11,749.8		סך הכל נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון (3)	
	0.3		5.0		נכסים מאזניים הנובעים ממכשירים נגזרים (4)	
	37.3		31.3		נכסים כספיים אחרים (3)	
	(5.6)		(5.9)		הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים	
	9,260.9		11,780.2		סך כל הנכסים הכספיים	
	8,757.5		11,095.1		סך הכל התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון (3)	
	-		2.8		התחייבויות מאזניות הנובעת ממכשירים נגזרים (4)	
	82.4		100.2		התחייבויות כספיות אחרות (3)	
	8,839.9		11,198.1		סך כל ההתחייבויות הכספיות	
	421.0		582.1		סך הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות	
	126.7		148.8		נכסים לא כספיים	
	547.7		730.9		סך כל האמצעים ההוניים	
מיליוני \$ ארה"ב			מיליוני \$ ארה"ב			מטבע חוץ נומינלי ב-\$ אמריקני
3.54	1.2	137.3	2.10	0.7	134.4	נכסים
(1.52)	(0.5)	132.1	(0.30)	(0.1)	134.8	התחייבויות
2.02			1.80			פער הריבית

(1) הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבות היתרות הממוצעות על בסיס נתונים יומיים,

ולאחר ניכוי היתרות המאזניות הממוצעות של הפרשות ספציפיות לחובות מסופקים.

(3) למעט מכשירים נגזרים.

(4) יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).

הערה: נתונים על שיעורי הכנסה והוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו

סקירת ההנהלה חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 31 במארס 2009

תוספת ב'
סכומים מדווחים
(במיליוני שקלים חדשים)

31/12/08	משך חיים		שיעור תשואה		סך הכול	ללא תקופת פירעון(3)	מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש
משך חיים ממוצע בשנים	שיעור תשואה פנימי באחוזים	משך חיים ממוצע בשנים	שיעור תשואה פנימי באחוזים										
0.27	3.32	0.29	2.18	7,600.2	54.7	-	0.1	112.7	448.8	1,487.1	74.2	5,422.6	מטבע ישראלי לא צמוד סך כל הנכסים
0.36	2.18	0.44	1.58	7,885.4	25.7	-	-	74.9	1,409.7	1,347.1	353.4	4,674.6	סך כל ההתחייבויות הפרש
(0.09)	1.14	(0.15)	0.60	(285.2)	29.0	-	0.1	37.8	(960.9)	140.0	(279.2)	748.0	השפעת עסקאות עתידיות החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר החשיפה המצטברת במגזר
				438.1	-	-	-	-	-	402.1	-	36.0	
				152.9	29.0	-	0.1	37.8	(960.9)	542.1	(279.2)	784.0	
					152.9	123.9	123.9	123.8	86.0	1,046.9	504.8	784.0	
מטבע ישראלי צמוד למדד													
0.85	3.19	0.89	1.85	3,813.6	2.5	-	7.2	120.5	1,031.5	2,113.0	333.4	205.5	סך כל הנכסים
0.77	2.29	0.75	2.06	2,944.2	-	-	-	41.7	810.1	1,406.6	427.8	258.0	סך כל ההתחייבויות הפרש
0.08	0.90	0.14	(0.21)	869.4	2.5	-	7.2	78.8	221.4	706.4	(94.4)	(52.5)	השפעת עסקאות עתידיות החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר החשיפה המצטברת במגזר
				(438.1)	-	-	-	-	-	(402.1)	-	(36.0)	
				431.3	2.5	-	7.2	78.8	221.4	304.3	(94.4)	(88.5)	
					431.3	428.8	428.8	421.6	342.8	121.4	(182.9)	(88.5)	
מטבע חוץ - פעילות מקומית (3)													
0.16	6.85	0.15	6.69 ⁽⁵⁾	585.6	-	-	-	-	17.5	56.1	166.5	345.5	סך כל הנכסים
0.19	2.37	0.17	1.99	598.8	-	-	-	-	18.9	72.2	98.8	408.9	סך כל ההתחייבויות הפרש
(0.03)	4.48	(0.02)	4.70	(13.2)	-	-	-	-	(1.4)	(16.1)	67.7	(63.4)	השפעת עסקאות עתידיות החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר החשיפה המצטברת במגזר
					(13.2)	(13.2)	(13.2)	(13.2)	(13.2)	(11.8)	4.3	(63.4)	
				148.7	148.7								
בניינים וציוד													
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית													
0.44		0.47		12,148.1	205.9	-	7.3	233.2	1,497.8	3,656.2	574.1	5,973.6	סך כל הנכסים
0.45		0.50		11,428.4	25.7	-	-	116.6	2,238.7	2,825.9	880.0	5,341.5	סך כל ההתחייבויות הפרש
(0.01)		(0.03)		719.7	180.2	-	7.3	116.6	(740.9)	830.3	(305.9)	632.1	השפעת עסקאות עתידיות החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית החשיפה המצטברת
				-	-	-	-	-	-	-	-	-	
				719.7	180.2	-	7.3	116.6	(740.9)	830.3	(305.9)	632.1	
					719.7	539.5	539.5	532.2	415.6	1,156.5	326.2	632.1	

1. בלוח זה הנתונים לפי תקופות מציגים את הערך הנוכחי של זרמים עתידיים כשהם מהווים לפי שיעור התשואה הפנימי של הסעיף המאזני. הדברים העתידיים, שהונו כאמור, כוללים ריבית שתצטרך עד למועד הפירעון או עד למועד שינוי הריבית המוקדם שבהם. הנתונים בלוח זה מוצגים לפי הוראות הדיווח לציבור שחלו על הדוח הכספי לשנת 2007 ובהתאם להוראות המעבר לשנת 2008.
2. בטור "ללא תקופת פירעון" מוצגות יתרות מאזניות (ללא היוון).
3. כולל הצמדה למטבע חוץ.
4. פיקדונות הציבור הלא צמודים וצמודים המדד מוצגים על פי אומדן הנהלת הבנק לגבי מועדי הפירעון בהתאם למודל. ההתחייבויות הלא צמודות ללא השפעת המודל: שת"פ 2.54% ומח"מ 0.27 שנים.
5. השת"פ מושפע מהתאמות שליליות לשווי הוגן באג"ח חו"ל.
6. הנתונים המלאים על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר לפי סעיפי המאזן השונים יימסרו לכל דורש.

סקירת ההנהלה

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק
(במיליוני שקלים חדשים)

תוספת ג
סכומים מדווחים

יתרות האשראי לציבור (1) על אחריות התאגיד הבנקאי (2)
וסיכון אשראי בסעיפים חוץ מאזניים (3) (פעילות בישראל)

31/3/2009

יתרת חובות <u>בעייתים (1)</u>	הוצאה הרבעונית בגין הפרשה ספציפית לחובות <u>מסופקים</u>	סיכון אשראי כולל <u>לציבור</u>	סיכון אשראי <u>חוץ מאזני</u>	סיכון אשראי מאזני		
				השקעה <u>באג"ח</u>	<u>אשראי</u>	
-	-	9.9	-	9.9	-	ציד אלקטרוני
-	-	20.9	-	20.9	-	חשמל ומים
-	-	3.4	-	3.4	-	תחבורה
-	-	4.4	-	4.4	-	תקשורת ושירותי מחשב
-	-	0.5	-	0.5	-	פעילויות בנדל"ן
-	-	29.5	-	29.5	-	שירותים פיננסיים
-	-	2.1	-	2.1	-	מוצרי נפט
-	-	0.4	-	0.4	-	מזון
<u>83.0</u>	<u>3.7</u>	<u>6,440.5</u>	<u>2,585.5</u>	-	<u>3,855.0</u>	אנשים פרטיים
<u>83.0</u>	<u>3.7</u>	<u>6,511.6</u>	<u>2,585.5</u>	<u>71.1</u>	<u>3,855.0</u>	סך הכול

31/3/2008

יתרת חובות <u>בעייתים (1)</u>	הוצאה הרבעונית בגין הפרשה ספציפית לחובות <u>מסופקים</u>	סיכון אשראי כולל <u>לציבור</u>	סיכון אשראי <u>חוץ מאזני</u>	סיכון אשראי מאזני		
				השקעה <u>באג"ח</u>	<u>אשראי</u>	
-	-	2.2	-	2.2	-	חשמל ומים
-	-	3.0	-	3.0	-	תחבורה
-	-	0.7	-	0.7	-	תקשורת ושירותי מחשב
-	-	4.0	-	4.0	-	פעילויות בנדל"ן
-	-	38.5	-	38.5	-	שירותים פיננסיים
-	-	2.5	-	2.5	-	מוצרי נפט
-	-	0.5	-	0.5	-	מזון
<u>44.6</u>	<u>1.2</u>	<u>5,447.2</u>	<u>2,342.3</u>	-	<u>3,104.9</u>	אנשים פרטיים
<u>44.6</u>	<u>1.2</u>	<u>5,498.6</u>	<u>2,342.3</u>	<u>51.4</u>	<u>3,104.9</u>	סך הכול

- (1) סיכון האשראי ויתרת החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.
(2) אשראי למעט מפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראי, כולל השקעה באג"ח של הציבור.
(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

סקירת ההנהלה

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק
(במיליוני שקלים חדשים)

תוספת ג' – המשך
סכומים מדווחים

31/12/2008							
יתרת חובות בעייתיים (1)	ההוצאה השנתית בגין הפרשה ספציפית לחובות מסופקים	סיכון		סיכון		סיכון אשראי מאזני השקעה באג"ח	
		אשראי כולל לציבור	אשראי חוץ מאזני	אשראי כולל	אשראי חוץ מאזני		
-	-	9.4	-	9.4	-	-	ציוד אלקטרוני
-	-	8.3	-	8.3	-	-	חשמל ומים
-	-	3.1	-	3.1	-	-	תחבורה
-	-	3.1	-	3.1	-	-	תקשורת ושירותי מחשב
0.5	-	0.5	-	0.5	-	-	פעילויות בנדל"ן
-	-	21.8	-	21.8	-	-	שירותים פיננסיים
-	-	2.1	-	2.1	-	-	מוצרי נפט
-	-	0.4	-	0.4	-	-	מזון
<u>81.6</u>	<u>8.3</u>	<u>6,411.9</u>	<u>2,582.7</u>	-	<u>3,829.2</u>	-	אנשים פרטיים
<u>82.1</u>	<u>8.3</u>	<u>6,460.6</u>	<u>2,582.7</u>	<u>48.7</u>	<u>3,829.2</u>	-	סך הכול

- (1) סיכון האשראי ויתרת החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.
 (2) אשראי למעט מפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראי, כולל השקעה באג"ח של הציבור.
 (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

תוספת ד – חשיפה למדינות זרות

סכום החשיפות המאזניות המצרפי לארצות הברית על בסיס מאוחד הוא בסך 44.3 מיליון ש"ח ליום 31 במארס 2009, 12.2 מיליון ש"ח ליום 31 במארס 2008 ו- 46.3 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2008.

הצהרה (CERTIFICATION)

אני שאול גלברד, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן הבנק) לרבעון שהסתיים ביום 31 במארס 2009 (להלן הדוח).

2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.

3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המדווחים בדוח.

4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי וכן:

א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתינו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;

ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן

ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן

5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

חתימה:

שאול גלברד
 מנכ"ל

17 במאי 2009
 כג' באייר תשס"ט

הצהרה (CERTIFICATION)

אני מיכאל אלטמן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן הבנק) לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2009 (להלן הדוח).

2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.

3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המדווחים בדוח.

4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי וכן:

א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;

ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן

ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן

5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן

ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

חתימה:

מיכאל אלטמן
חשבונאי ראשי

17 במאי 2009
כג' באייר תשס"ט

לכבוד
הדירקטוריון של
בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ
ירושלים

א.ג.נ.,

**הנדון: דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק יהב
לעובדי המדינה בע"מ לתקופה שהסתיימה ביום 31 במארס 2009**

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ וחברות בנות שלו (להלן – הבנק), הכולל את המאזן התמציתי המאוחד ליום 31 במארס 2009 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על רווח והפסד, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון וההנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של היישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בכבוד רב,

זיו האפט

רואי חשבון

17 במאי 2009
כג' באייר תשס"ט

תמצית מאזן ביניים מאוחד ליום 31 במארס 2009

סכומים מדווחים
(במיליוני שקלים חדשים)

31 בדצמבר <u>2008</u> (מבוקר)	31 במארס <u>2008</u> (בלתי מבוקר)	31 במארס <u>2009</u> (בלתי מבוקר)	
			<u>נכסים</u>
4,317.1	4,102.7	5,550.9	מזומנים ופיקדונות בבנקים
3,498.9	2,362.4	2,562.8	ניירות ערך
3,823.3	3,099.3	3,849.7	אשראי לציבור
149.4	130.4	148.7	בניינים וציוד
<u>34.1</u>	<u>43.3</u>	<u>36.0</u>	נכסים אחרים
<u>11,822.8</u>	<u>9,738.1</u>	<u>12,148.1</u>	סך כל הנכסים
			<u>התחייבויות והון</u>
11,012.8	8,900.3	11,334.3	פיקדונות הציבור
15.5	13.6	12.9	פיקדונות מבנקים
3.6	2.7	4.5	פיקדונות הממשלה
<u>89.3</u>	<u>162.2</u>	<u>76.7</u>	התחייבויות אחרות
11,121.2	9,078.8	11,428.4	סך כל ההתחייבויות
<u>701.6</u>	<u>659.3</u>	<u>719.7</u>	הון עצמי
<u>11,822.8</u>	<u>9,738.1</u>	<u>12,148.1</u>	סך כל ההתחייבויות והון

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מיכאל אלטמן
חשבונאי ראשי

שאול גלברד
מנהל כללי

דוד בן דוד
יו"ר הדירקטוריון

17 במאי 2009
כג' באייר תשס"ט

**תמצית דוח רווח והפסד ביניים מאוחד
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במארס 2009**

סכומים מדווחים
(במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס		
	(מבוקר) 2008	(בלתי מבוקר) 2008	
	264.4	60.4	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
	<u>8.6</u>	<u>1.2</u>	הפרשה לחובות מסופקים
	255.8	59.2	רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
	-----	-----	
			הכנסות תפעוליות ואחרות
	(1)128.2	(1) 38.7	עמלות תפעוליות
	(1) <u>1.1</u>	(1) <u>0.3</u>	הכנסות אחרות
	129.3	39.0	סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות
	-----	-----	
			הוצאות תפעוליות ואחרות
	164.5	40.2	משכורות והוצאות נלוות
	53.8	10.8	אחזקה ופחת בניינים וציוד
	<u>103.3</u>	<u>28.9</u>	הוצאות אחרות
	321.6	79.9	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
	-----	-----	
	63.5	18.3	רווח מפעולות רגילות לפני מסים
			הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות
	<u>24.8</u>	<u>7.3</u>	רווח נקי מפעולות רגילות
	38.7	11.0	רווח מפעולות בלתי רגילות, לאחר מס
	<u>97.8</u>	<u>95.6</u>	
	136.5	106.6	רווח נקי
			רווח נקי למניה רגילה בת 0.01 ש"ח ע.ג.
	1.59	0.45	רווח למניה רגילה בת 0.01 ש"ח ע.ג. מפעולות רגילות
	<u>4.01</u>	<u>3.92</u>	רווח למניה רגילה בת 0.01 ש"ח ע.ג. מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
	5.60	4.37	סך הכול

מספר המניות לצורך החישוב הנ"ל הוא 24,389,946 מניות רגילות בנות 0.01 ש"ח ע.ג. לכל אחת.

(1) סווג מחדש.

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח ביניים על השינויים בהון העצמי לתקופה שהסתיימה ביום 31 במארס 2009

סכומים מדווחים

(במיליוני שקלים חדשים)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס 2008

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס 2009

(בלתי מבוקר)

(בלתי מבוקר)

התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן		קרן הון מהטבות שהתקבלו מבעלי שליטה			הון מניות		התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן		קרן הון מהטבות שהתקבלו מבעלי שליטה			הון מניות			
ס"ה"כ	עודפים	הוגן	שליטה	הון מניות	ס"ה"כ	עודפים	הוגן	שליטה	הון מניות	ס"ה"כ	עודפים	הוגן	שליטה	הון מניות	
539.6	522.6	2.9	0.5	13.6	701.6	659.1	28.2	0.7	13.6						יתרה לתחילת התקופה
106.6	106.6	-	-	-	4.1	4.1	-	-	-					-	רווח נקי לתקופה הטבות מבעלי שליטה
(0.4)	-	-	(0.4)	-	-	-	-	-	-					-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן
21.3	-	21.3	-	-	21.3	-	21.3	-	-					-	השפעת המס המתייחס
(7.8)	-	(7.8)	-	-	(7.3)	-	(7.3)	-	-					-	יתרה לסוף התקופה
659.3	629.2	16.4	0.1	13.6	719.7	663.2	42.2	0.7	13.6						

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008

(מבוקר)

התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן		קרן הון מהטבות שהתקבלו מבעלי שליטה			הון מניות		
ס"ה"כ	עודפים	הוגן	שליטה	הון מניות	ס"ה"כ	עודפים	
539.6	522.6	2.9	0.5	13.6			יתרה לתחילת השנה
136.5	136.5	-	-	-			רווח נקי לשנה
0.2	-	-	0.2	-			הטבות מבעלי שליטה
39.9	-	39.9	-	-			התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן
(14.6)	-	(14.6)	-	-			השפעת המס המתייחס
701.6	659.1	28.2	0.7	13.6			יתרה לסוף השנה

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי המזומנים ביניים מאוחד
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במארס 2009
 סכומים מדווחים
 (במיליוני שקלים חדשים)

<u>לשנה שהסתיימה</u> <u>ביום 31/12/08</u> (מבוקר)	<u>לשלושה חודשים</u> <u>שהסתיימו ביום 31/3/09</u> (בלתי מבוקר)	<u>תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת</u>
136.5	4.1	רווח נקי לתקופה
-----	-----	
15.3	4.4	ההתאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת:
8.6	3.1	פחת על בניינים וציוד
		הגדלת הפרשה לחובות מסופקים
		רווח ממימוש והתאמות ניירות ערך זמינים למכירה ומפדיון איגרות חוב מוחזקות לפדיון
(161.2)	(24.1)	רווח ממימוש בניינים וציוד
(3.2)	-	קיטון במסים נדחים – נטו
4.1	1.1	(קיטון) גידול נטו בעודף עתודה על יעודה לפיצויי פרישה ופנסיה
8.2	(2.7)	גידול בנכסים אחרים
(16.2)	(10.4)	קיטון בהתחייבויות אחרות
(18.1)	(10.0)	רווח ממכירת פעילות קופות גמל
(95.4)	-	קרן הון מהטבות שהתקבלו מבעלי שליטה
0.2	-	
<u>(257.7)</u>	<u>(38.6)</u>	
<u>-----</u>	<u>-----</u>	
<u>(121.2)</u>	<u>(34.5)</u>	מזומנים נטו ששימשו לפעילות שוטפת
-----	-----	
10.4	5.0	תזרימי מזומנים מפעילות בנכסים
(2,636.3)	(516.1)	תמורה מפדיון איגרות חוב מוחזקות לפדיון רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
2,932.9	1,492.5	תמורה ממכירה ומפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
16.7	0.2	ניירות ערך למסחר, נטו
(832.3)	(1,070.5)	פיקדונות בבנקים, נטו
(1,442.2)	(29.5)	אשראי לציבור, נטו
(34.1)	(3.6)	רכישת בניינים וציוד
4.0	-	תמורה ממימוש בניינים וציוד
95.4	-	תמורה ממכירת פעילות קופות גמל
<u>(1,885.5)</u>	<u>(122.0)</u>	מזומנים נטו ששימשו לפעילות בנכסים
-----	-----	
2,324.9	321.5	תזרימי מזומנים מפעילות בהתחייבויות ובהון
(9.9)	(11.0)	פיקדונות מהציבור, נטו
0.8	9.3	פיקדונות מבנקים, נטו
<u>2,315.8</u>	<u>319.8</u>	פיקדונות מהממשלה, נטו
-----	-----	מזומנים נטו שנבעו מפעילות בהתחייבויות ובהון
<u>309.1</u>	<u>163.3</u>	
<u>1,439.2</u>	<u>1,748.3</u>	גידול במזומנים
<u>1,748.3</u>	<u>1,911.6</u>	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה
		יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה
		פעולות בנכסים שלא במזומן
5.1	-	בגין רכישת רכוש קבוע

הביאורים המצורפים לדוחות הכספיים הם חלק בלתי נפרד מהם.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים ליום 31 במארס 2009

באור 1 - כללי

הדוחות הכספיים ביניים נערכו לפי אותם כללי חשבונאות מקובלים ושיטות החישוב הנקוטות בדוחות הכספיים השנתיים, לרבות אלו שנקבעו בתקן חשבונאות מספר 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, ויש לעיין בהם יחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2008 והביאורים המצורפים אליהם.

באור 2 - אירועים מהותיים

הבנק הוא תאגיד בנקאי הפועל בהתאם לרישיון 'בנק', לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981.

ביום 28 בינואר 2009 נתקבל רישיון המחליף את רישיונו הקודם של הבנק מיום 11 בינואר 2005, אשר התיר לבנק פעילות עם עובדי המדינה והמגזר הציבורי. על פי הרישיון החדש הבנק רשאי לעסוק בפעילויות חדשות ולהרחיב את קהל לקוחותיו, הכל בהשוואה למצב ערב קבלת הרישיון ובכפוף להיתר מראש של המפקח על הבנקים.

בד בבד עם רישיון זה נתקבל בבנק אישור המפקח על הבנקים להעניק שירותים ללקוחות יחידים (כגון שכירים, עצמאים ומשקי בית) ולתאגידים, ובלבד שהתאגידים לא יקבלו אשראי בסכום העולה על המגבלה שנקבעה.

הבנק סיים את היערכותו לפעילות על פי הרישיון החדש, בכפוף ובהתאם למדיניות הדירקטוריון בנושא זה.

באור 3 - השפעת תקני חשבונאות חדשים בתקופה שלפני יישום

(1) תקן חשבונאות מספר 29 בדבר אימוץ התקינה הבינלאומית

בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" (להלן התקן). התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 ומחויבות לדווח על פי תקנותיו של חוק זה, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות החל מיום 1 בינואר 2008. האמור אינו חל על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

האימוץ לראשונה של תקני IFRS יעשה תוך יישום הוראות תקן 1 IFRS, אימוץ לראשונה של תקני IFRS, לצורך המעבר.

בהתייחס לאופן יישום התקן על ידי תאגידים בנקאיים, המפקח על הבנקים הודיע לתאגידים הבנקאיים כי:

1. כוונתו לקבוע באופן שוטף הוראות ליישום תקנים ישראליים שמפרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, המבוססים על תקני ה- IFRS שאינם נוגעים לליבת העסק הבנקאי.
2. במחצית השניה של שנת 2009 יפרסם החלטתו לגבי מועד היישום של תקני IFRS הנוגעים לליבת העסק הבנקאי זאת כאשר הוא מביא בחשבון את תוצאות תהליך האימוץ של תקנים אלו בישראל מחד ואת התקדמות תהליך ההתכנסות בין תקני הדיווח הבינלאומיים ובין התקנים האמריקאיים מאידך.

3. לפיכך, בהתייחס לליבת העסק הבנקאי דוחות כספיים של תאגיד בנקאי הערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ימשיכו להיות ערוכים לפי התקנים האמריקאיים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור.

(2) מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

בחודש דצמבר 2007, פורסמו הוראות דיווח לציבור בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי נדרשים ליישם את ההוראות הללו החל מ- 1 בינואר 2010.

ההוראות מתבססות על כללי דיווח ומדידה של תקני חשבונאות אמריקאיים ושל רשויות הפיקוח בארצות הברית.

ההוראות קובעות כללים מפורשים בהתייחס לסיווג כרטיסי אשראי בישראל, ומסייעות להשוות בין דוחות כספיים של תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לבין דוחות כספיים של תאגידי בנקאיים בחו"ל.

הבנק מבצע כיום את ההפרשות להפסדי אשראי על פי הוראות ניהול בנקאי תקין (הוראות 314, 315, 316 להוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים).

השינויים העיקריים שצפויים לחול על הבנק בעקבות ההוראה:

סיווג חובות – הסיווגים הקיימים כיום על פי הוראת ניהול בנקאי 314 מתבטלים ובמקומם יחולו הסיווגים הבאים:

סיווג חיובי – חוב תקין וחוב בהשגחה מיוחדת

סיווג שלילי – חוב נחות וחוב פגום

חוב בהשגחה מיוחדת - חוב בעל חולשות פוטנציאליות אשר עלולות לגרום להתדרדרות בסיכויים לפירעון החוב או במעמדו של הבנק כנושה, שראוי שיקבל תשומת לב מיוחדת מהנהלה.

חוב נחות - חוב המוגן באופן לא מספק ע"י השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של ביטחון ששועבד (אם קיים). לחוב נחות חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב. קיימת אפשרות ברורה שהבנק יספוג הפסד, אם הליקויים בחוב לא יתוקנו.

חוב פגום – סיווג המצביע על רמת סבירות גבוהה להתממשות הפסדי אשראי. חוב אשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים, צפוי (Probable) שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים (קרן וריבית) לפי התנאים החוזיים.

עבור חוב המסווג כפגום יש לבצע הפרשה להפסדי אשראי ואין להכיר בהכנסות מריבית (אך ניתן לצבור הפרשי שער והצמדה).

חוב פגום הנו חוב שההפרשה בגינו נבחנת על בסיס פרטני כמפורט להלן.

חישוב ההפרשה להפסדי אשראי – פרטני או קבוצתי – ההוראה קובעת סף מקסימלי לבחינת הפרשה להפסד אשראי.

חובות ממיליון ש"ח ומעלה יבחנו על בסיס פרטני בהתבסס על הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים עתידיים הצפויים המהוון בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב.

חובות מתחת למיליון ש"ח יסווגו לקבוצות הומוגניות בעלות מאפיינים עסקיים ומאפייני סיכון דומים ובגינם תתבצע הפרשה על פי אומדן הפסדי העבר של כל קבוצה ועל פי תחזיות לגבי הסביבה העסקית ותיק האשראי בשנה הקרובה.

למרות האמור הבנק רשאי לקבוע סף חוב נמוך יותר לבחינה פרטנית של ההפרשה להפסדי אשראי.

הכרה בהכנסות מחובות פגומים – לא ניתן לצבור הכנסות ריבית בגין חוב המסווג כחוב פגום. יש לבטל כל הכנסת ריבית שנצברה וטרם נגבתה ואשר הוכרה כהכנסה בדוח רווח והפסד.

ביצוע מחיקות חשבונאיות

חובות הנבחנים על בסיס פרטני - נדרש לבצע מחיקה חשבונאית של יתרת החוב שאינה ניתנת לגבייה לאחר שנתיים.

חובות הנבחנים על בסיס קבוצתי – נדרש לבצע מחיקה חשבונאית של יתרת החוב שאינה ניתנת לגבייה 150 יום לאחר היווצרות הפיגור.

תיעוד

תאגיד בנקאי ישמור תיעוד מפורט בדבר הקשר בין ממצאי הסקירה התקופתית של תיק האשראי לבין סכומי יתרת ההפרשה להפסדי אשראי וההוצאות בגין הפסדי האשראי המדווחים לאותה תקופה.

התיעוד יכלול:

מדיניות ונהלים לגבי ההפרשות להפסדי אשראי.

מערכת או תהליך דירוג אשראי.

בדיקת תקפות של השיטה לקביעת ההפרשה וכן שינויים תקופתיים בתהליך קביעת ההפרשה.

הערכות התאגיד הבנקאי ליישום ההוראה

יישום ההוראה יחול לראשונה ב- 1 בינואר 2010 אולם הבנק יצטרך לתת גילוי כמותי ראשון של השפעת ההוראה בדוח הכספי השנתי לשנת 2009.

הנהלת הבנק החלה להיערך ליישום ההוראה. לשם כך נשכרו שירותיו של יועץ חיצוני.

הבנק גיבש תכנית עבודה ועובד על פיה, ליישום ההוראה הכוללת איפיון הגדרות עסקיות, שינויים נדרשים במערכות המידע ותהליכי עבודה והגדרת מתודולוגיה לחישוב ההפרשה הקבוצתית.

ביצוע השינויים הנדרשים במערכות המידע ובניית מודלים אנליטיים לחישוב ההפרשה הקבוצתית מתוכננים להתבצע ברבעון השני והשלישי.

הערכת ההשפעה הצפויה של יישום ההוראה בדוחות לשנת 2010 תתבצע במהלך הרבעון הרביעי לאחר השלמת השינויים הנדרשים במע' המידע וקביעת המודלים לחישוב ההפרשה הקבוצתית.

בשלב זה לא בוצעה הערכה של ההשפעה הצפויה של יישום ההוראות בדוחות לשנת 2010.

במליוני שקלים חדשים
 (סכומים מדווחים)

ביאור 4 - ניירות ערך
ליום 31 במארס 2009 - בלתי מבוקר

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן (1)
8.3	8.3	0.4	-	8.7
<u>2.7</u>	<u>2.7</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2.7</u>
11.0	11.0	0.4	-	11.4

א. איגרות חוב המוחזקות לפדיון איגרות חוב ומלוות ממשלתיים איגרות חוב של אחרים סך כל איגרות החוב המוחזקות לפדיון

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן (1)
2,380.4	2,314.2	66.2	-	2,380.4
4.6	4.3	0.3	-	4.6
164.8	165.1	3.1	3.4	164.8
<u>2,549.8</u>	<u>2,483.6</u>	<u>69.6</u>	<u>3.4</u>	<u>2,549.8</u>

ב. ניירות ערך זמינים למכירה איגרות חוב ומלוות ממשלתיים איגרות חוב של החברה האם או של חברות בשליטתה איגרות חוב של אחרים סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן (1)
2.0	2.0	-	-	2.0
<u>2,562.8</u>	<u>2,496.6</u>	<u>70.0</u>	<u>3.4</u>	<u>2,563.2</u>

ג. ניירות ערך למסחר איגרות חוב ומלוות ממשלתיים

סך כל ניירות הערך

ליום 31 במארס 2008 - בלתי מבוקר

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן (1)
17.7	17.7	0.8	-	18.5
<u>5.2</u>	<u>5.2</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>5.2</u>
22.9	22.9	0.8	-	23.7

א. איגרות חוב המוחזקות לפדיון איגרות חוב ומלוות ממשלתיים איגרות חוב של אחרים סך כל איגרות החוב המוחזקות לפדיון

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן (1)
2,234.9	2,234.9	24.6	-	2,259.5
71.6	71.6	1.5	0.1	73.0
<u>2,306.5</u>	<u>2,306.5</u>	<u>26.1</u>	<u>0.1</u>	<u>2,332.5</u>

ב. ניירות ערך זמינים למכירה איגרות חוב ומלוות ממשלתיים איגרות חוב של אחרים סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן (1)
7.0	7.0	-	-	7.0
<u>2,336.4</u>	<u>2,336.4</u>	<u>26.9</u>	<u>0.1</u>	<u>2,363.2</u>

ג. ניירות ערך למסחר איגרות חוב ומלוות ממשלתיים

סך כל ניירות הערך

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 (3) ההתאמות לשווי הוגן נזקפו לדוח רווח והפסד.

במיליוני שקלים חדשים
 (סכומים מדווחים)

ביאור 4 - ניירות ערך
ליום 31 בדצמבר 2008 - מבוקר

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן (1)
		מהתאמות לשווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן (1)
13.2	13.2	0.2	-	13.4
<u>2.6</u>	<u>2.6</u>	-	-	<u>2.6</u>
15.8	15.8	0.2	-	16.0

א. איגרות חוב המוחזקות לפדיון
 איגרות חוב ומלוות ממשלתיים
 איגרות חוב של אחרים
 סך כל איגרות החוב המוחזקות לפדיון

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן (1)
		רווחים	הפסדים	שווי הוגן (1)
3,333.6	3,286.4	53.3	6.1	3,333.6
4.3	4.2	0.1	-	4.3
143.5	146.0	0.5	3.0	143.5
<u>3,481.4</u>	<u>3,436.6</u>	<u>53.9</u>	<u>9.1</u>	<u>3,481.4</u>

ב. ניירות ערך זמינים למכירה
 איגרות חוב ומלוות ממשלתיים
 איגרות חוב של החברה האם או של חברות בשליטתה
 איגרות חוב של אחרים
 סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן (1)
		מהתאמות לשווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן (1)
1.7	1.7	-	-	1.7
<u>3,498.9</u>	<u>3,454.1</u>	<u>54.1</u>	<u>9.1</u>	<u>3,499.1</u>

ג. ניירות ערך למסחר
 איגרות חוב ומלוות ממשלתיים

סך כל ניירות הערך

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 (3) ההתאמות לשווי הוגן נזקפו לדוח רווח והפסד.

במיליוני שקלים חדשים
(סכומים מדווחים)

באור 5 - הפרשה לחובות מסופקים - מאוחד

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס

<u>2008</u>			<u>2009</u>			
(בלתי מבוקר)						
סך <u>הכול</u>	הפרשה <u>נוספת (1)</u>	הפרשה <u>ספציפית (2)</u>	סך <u>הכול</u>	הפרשה <u>נוספת (1)</u>	הפרשה <u>ספציפית (2)</u>	
26.2	5.6	20.6	33.7	5.9	27.8	יתרה הפרשה לתחילת התקופה
-----	-----	-----	-----	-----	-----	
1.2	-	1.2	3.8	0.1	3.7	הפרשה בתקופת החשבון
-----	-----	-----	-----	-----	-----	
-	-	-	(0.7)	(0.7)	-	הקטנת הפרשה בתקופת החשבון
-----	-----	-----	-----	-----	-----	
1.2	-	1.2	3.1	(0.6)	3.7	סכום שנזקף לדוח רווח והפסד
-----	-----	-----	-----	-----	-----	
-	-	-	-	-	-	מחיקות
-----	-----	-----	-----	-----	-----	
<u>27.4</u>	<u>5.6</u>	<u>21.8</u>	<u>36.8</u>	<u>5.3</u>	<u>31.5</u>	יתרת הפרשה לסוף התקופה

(1) כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים.

(2) לא כולל הפרשה בגין ריבית על חובות מסופקים, לאחר שהחובות נקבעו כמסופקים.

במיליוני שקלים חדשים
(סכומים מדווחים)

ביאור 6 - הלימות הון

הלימות ההון מחושבת בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מספר 311 ו- 341 בדבר "יחס הון מזערי" ו"הקצאת הון בגין החשיפה לסיכוני שוק".

<u>31/12/2008</u>	<u>31/3/2008</u>	<u>31/3/2009</u>
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)

א. הון הבנק לצורך חישוב יחס ההון

673.4	643.0	677.5	הון ראשוני (1)
2.6	2.6	2.6	הון משני עליון (2)
(6.8)	(10.8)	(7.0)	בניכוי השקעות בכתבי התחייבויות נדחים של תאגיד בנקאי
<u>669.2</u>	<u>634.8</u>	<u>673.1</u>	סך כל ההון לצורך חישוב יחס ההון לרכיבי סיכון

<u>31/12/2008</u>	<u>31/3/2008</u>	<u>31/3/2009</u>
658.9	629.1	663.0
13.6	13.6	13.6
0.9	0.3	0.9
<u>673.4</u>	<u>643.0</u>	<u>677.5</u>

(1) הרכב ההון הראשוני:
עודפים
הון מניות רגילות נפרע
הטבות מבעלי שליטה וזכויות מיעוט

(2) ההפרשה הכללית לחובות מסופקים אינה מנוכה מהאשראי לציבור.

במיליוני שקלים חדשים
(סכומים מדווחים)

ביאור 6 - הלימות הון

ב. יתרות משוקללות של סיכון

31/3/2009 (בלתי מבוקר)

דרישות הון	יתרות סיכון	שיעורי השקלול לנכסי הסיכון				יתרות	נכסים
		100%	50%	20%	0%		
69.4	770.9	-	-	3,854.5	1,696.4	5,550.9	מזומנים ופיקדונות בבנקים
8.1	89.9	71.1	-	94.0	2,390.7	2,555.8	ניירות ערך(2)
333.9	3,710.1	3,710.1	-	-	142.2	3,852.3	אשראי לציבור(3)
13.4	148.7	148.7	-	-	-	148.7	בניינים וציוד
2.6	29.3	27.6	-	8.4	-	36.0	נכסים אחרים
427.4	4,748.9	3,957.5	-	3,956.9	4,229.3	12,143.7	סך הכול נכסים
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	מכשירים חוץ מאזניים(4):
78.5	872.1	872.1	-	-	1,701.4	2,573.5	עסקאות שבהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
0.8	8.7	-	-	43.7	-	437.0	מכשירים נגזרים (מבנקים)
0.7	7.8	-	11.2	10.8	-	22.0	אחרים
80.0	888.6	872.1	11.2	54.5	1,701.4	3,032.5	סך הכול מכשירים חוץ מאזניים
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	סך כל נכסי סיכון אשראי
507.4	5,637.5	4,829.6	11.2	4,011.4	5,930.7	15,176.2	סיכון שוק
1.0	11.0	-	-	-	-	-	
508.4	5,648.5	4,829.6	11.2	4,011.4	5,930.7	15,176.2	סך כל נכסי הסיכון

- (1) נכסים - יתרות מאזניים, מכשירים חוץ מאזניים- יתרות ערך נקוב משוקללות במקדמי ההמרה לאשראי.
 (2) בניכוי כתבי התחייבות נדחים של תאגיד בנקאי בסך 7.0 מיליוני ש"ח.
 (3) כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים בסך 2.6 מיליוני ש"ח, שהיא חלק מההון המשני ואינה מנוכה מהאשראי לציבור.
 (4) היתרות המשוקללות של מכשירים חוץ מאזניים מחושבות בהתחשב במקדמי ההמרה לאשראי.

במיליוני שקלים חדשים
(סכומים מדווחים)

ביאור 6 - הלימות הון (המשך)

ב. יתרות משוקללות של סיכון

31/3/2008 (בלתי מבוקר)

דרישות הון	יתרות סיכון	שיעורי השקלול לנכסי הסיכון				יתרות	נכסים
		100%	50%	20%	0%		
70.0	778.2	-	-	3,891.2	211.5	4,102.7	מזומנים ופיקדונות בבנקים
4.5	49.7	45.3	-	22.1	2,284.2	2,351.6	ניירות ערך(2)
279.2	3,101.9	3,101.9	-	-	-	3,101.9	אשראי לציבור(3)
11.7	130.4	130.4	-	-	-	130.4	בניינים וציוד
3.4	37.3	35.8	-	7.5	-	43.3	נכסים אחרים
<u>368.8</u>	<u>4,097.5</u>	<u>3,313.4</u>	-	<u>3,920.8</u>	<u>2,495.7</u>	<u>9,729.9</u>	סך הכול נכסים
							מכשירים חוץ מאזניים(4):
							עסקאות שבהן היתרה מייצגת סיכון
59.9	665.6	665.6	-	-	1,666.9	2,332.5	אשראי מכשירים נגזרים
0.6	7.2	-	-	36.0	-	360.0	(מבנקים)
<u>0.7</u>	<u>7.4</u>	-	<u>11.6</u>	<u>8.2</u>	-	<u>19.8</u>	אחרים
61.2	680.2	665.6	11.6	44.2	1,666.9	2,712.3	סך הכול מכשירים חוץ מאזניים
430.0	4,777.7	3,979.0	11.6	3,965.0	4,162.6	12,442.2	סך כל נכסי סיכון אשראי
1.4	16.1	-	-	-	-	-	סיכון שוק
<u>431.4</u>	<u>4,793.8</u>	<u>3,979.0</u>	<u>11.6</u>	<u>3,965.0</u>	<u>4,162.6</u>	<u>12,442.2</u>	סך כל נכסי הסיכון

- (1) נכסים - יתרות מאזניות, מכשירים חוץ מאזניים- יתרות ערך נקוב משוקללות במקדמי ההמרה לאשראי.
 (2) בניכוי כתבי התחייבות נדחים של תאגיד בנקאי בסך 10.8 מיליוני ש"ח.
 (3) כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים בסך 2.6 מיליוני ש"ח, שהיא חלק מההון המשני ואינה מנוכה מהאשראי לציבור.
 (4) היתרות המשוקללות של מכשירים חוץ מאזניים מחושבות בהתחשב במקדמי ההמרה לאשראי.

במיליוני שקלים חדשים
(סכומים מדווחים)

ביאור 6 - הלימות הון (המשך)

ב. יתרות משוקללות של סיכון

31/12/2008 (מבוקר)

דרישות הון	יתרות סיכון	שיעורי השקלול לנכסי הסיכון				יתרות	נכסים
		100%	50%	20%	0%		
68.9	765.0	-	-	3,825.0	492.1	4,317.1	מזומנים ופיקדונות בבנקים
6.1	67.7	48.7	-	94.9	3,348.5	3,492.1	ניירות ערך(2)
334.0	3,720.3	3,720.3	-	-	105.6	3,825.9	אשראי לציבור(3)
13.4	149.4	149.4	-	-	-	149.4	בניינים וציוד
3.3	27.5	26.0	-	8.1	-	34.1	נכסים אחרים
<u>425.7</u>	<u>4,729.9</u>	<u>3,944.4</u>	-	<u>3,928.0</u>	<u>3,946.2</u>	<u>11,818.6</u>	סך הכול נכסים
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	
							מכשירים חוץ מאזניים(4):
							עסקאות שבהן היתרה מייצגת סיכון
79.3	881.6	881.6	-	-	1,690.3	2,571.9	אשראי מכשירים נגזרים
1.0	10.6	-	-	53.2	-	532.0	(מבנקים)
<u>0.7</u>	<u>7.6</u>	-	<u>11.3</u>	<u>9.5</u>	-	<u>20.8</u>	אחרים
							סך הכול מכשירים חוץ מאזניים
<u>81.0</u>	<u>899.8</u>	<u>881.6</u>	<u>11.3</u>	<u>62.7</u>	<u>1,690.3</u>	<u>3,124.7</u>	
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	
506.7	5,629.7	4,826.0	11.3	3,990.7	5,636.5	14,943.3	סך כל נכסי סיכון אשראי
1.0	10.9	-	-	-	-	-	סיכון שוק
<u>507.7</u>	<u>5,640.6</u>	<u>4,826.0</u>	<u>11.3</u>	<u>3,990.7</u>	<u>5,636.5</u>	<u>14,943.3</u>	סך כל נכסי הסיכון

- (1) נכסים - יתרות מאזניות, מכשירים חוץ מאזניים- יתרות ערך נקוב משוקללות במקדמי ההמרה לאשראי.
 (2) בניכוי כתבי התחייבות נדחים של תאגיד בנקאי בסך 6.8 מיליוני ש"ח.
 (3) כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים בסך 2.6 מיליוני ש"ח, שהיא חלק מההון המשני ואינה מנוכה מהאשראי לציבור.
 (4) היתרות המשוקללות של מכשירים חוץ מאזניים מחושבות בהתחשב במקדמי ההמרה לאשראי.

<u>31/12/2008</u>	<u>31/3/2008</u>	<u>31/3/2009</u>	ג. יחס ההון לרכיבי סיכון (באחוזים)
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
<u>11.9</u>	<u>13.3</u>	<u>12.0</u>	יחס ההון הראשוני לרכיבי סיכון
<u>11.9</u>	<u>13.2</u>	<u>11.9</u>	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
<u>9.0</u>	<u>9.0</u>	<u>9.0</u>	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

במיליוני שקלים חדשים
(סכומים מדווחים)

באור 7 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ליום 31 במארס 2009 (לא מבוקר)

<u>סך הכול</u>	<u>פריטים שאינם כספיים</u>	<u>צמוד למטבעות אחרים</u>	<u>צמוד לאירו</u>	<u>צמוד לדולר</u>	<u>צמוד למדד המחירים לצרכן</u>	<u>לא צמוד</u>	
							נכסים
5,550.9	-	26.1	170.3	341.6	2,509.5	2,503.4	מזומנים ופיקדונות בבנקים
2,562.8	-	-	-	47.4	1,214.3	1,301.1	ניירות ערך
3,849.7	-	-	-	-	89.8	3,759.9	אשראי לציבור
148.7	148.7	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
36.0	-	-	-	0.2	-	35.8	נכסים אחרים
12,148.1	148.7	26.1	170.3	389.2	3,813.6	7,600.2	סך כל הנכסים
							התחייבויות
11,334.3	-	25.8	178.9	393.1	2,927.2	7,809.3	פיקדונות הציבור
12.9	-	-	-	-	-	12.9	פיקדונות מבנקים
4.5	-	-	-	-	-	4.5	פיקדונות הממשלה
76.7	-	0.1	0.2	0.7	17.0	58.7	התחייבויות אחרות
11,428.4	-	25.9	179.1	393.8	2,944.2	7,885.4	סך כל ההתחייבויות
719.7	148.7	0.2	(8.8)	(4.6)	869.4	(285.2)	הפרש
<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(438.1)</u>	<u>438.1</u>	מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
719.7	148.7	0.2	(8.8)	(4.6)	431.3	152.9	מכשירים נגזרים ALM סך הכול

במיליוני שקלים חדשים
(סכומים מדווחים)

באור 7 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ליום 31 במארס 2008 (המשך) (לא מבוקר)

<u>סך הכול</u>	<u>פריטים שאינם כספיים</u>	<u>צמוד למטבעות אחרים</u>	<u>צמוד לאירו</u>	<u>צמוד לדולר</u>	<u>צמוד למדד המחירים לצרכן</u>	<u>לא צמוד</u>	
							<u>נכסים</u>
4,102.7	-	22.5	126.6	332.3	2,258.7	1,362.6	מזומנים ופיקדונות בבנקים
2,362.4	-	-	-	12.2	484.1	1,866.1	ניירות ערך
3,099.3	-	-	-	-	69.1	3,030.2	אשראי לציבור
130.4	130.4	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
43.3	-	0.1	-	0.1	1.2	41.9	נכסים אחרים
<u>9,738.1</u>	<u>130.4</u>	<u>22.6</u>	<u>126.6</u>	<u>344.6</u>	<u>2,813.1</u>	<u>6,300.8</u>	סך כל הנכסים
							<u>התחייבויות</u>
8,900.3	-	22.4	117.8	333.9	2,266.5	6,159.7	פיקדונות הציבור
13.6	-	-	-	-	-	13.6	פיקדונות מבנקים
2.7	-	-	-	-	-	2.7	פיקדונות הממשלה
162.2	-	0.1	0.1	1.1	70.9	90.0	התחייבויות אחרות
<u>9,078.8</u>	<u>-</u>	<u>22.5</u>	<u>117.9</u>	<u>335.0</u>	<u>2,337.4</u>	<u>6,266.0</u>	סך כל ההתחייבויות
659.3	130.4	0.1	8.7	9.6	475.7	34.8	הפרש
-	-	-	-	-	(354.9)	354.9	<u>מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:</u>
<u>659.3</u>	<u>130.4</u>	<u>0.1</u>	<u>8.7</u>	<u>9.6</u>	<u>120.8</u>	<u>389.7</u>	מכשירים נגזרים ALM סך הכול

במיליוני שקלים חדשים
(סכומים מדווחים)

באור 7 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ליום 31 בדצמבר 2008 (המשך) (מבוקר)

<u>סך הכול</u>	<u>פריטים שאינם כספיים</u>	<u>צמוד למטבעות אחרים</u>	<u>צמוד לאירו</u>	<u>צמוד לדולר</u>	<u>צמוד למדד המחירים לצרכן</u>	<u>לא צמוד</u>	
							<u>נכסים</u>
4,317.1	-	22.2	160.6	307.2	2,295.3	1,531.8	מזומנים ופיקדונות בבנקים
3,498.9	-	-	5.6	53.1	1,067.7	2,372.5	ניירות ערך
3,823.3	-	-	-	-	96.8	3,726.5	אשראי לציבור
149.4	149.4	-	-	-	-	-	בניינים וציד
<u>34.1</u>	<u>-</u>	<u>0.1</u>	<u>-</u>	<u>0.3</u>	<u>-</u>	<u>33.7</u>	נכסים אחרים
<u>11,822.8</u>	<u>149.4</u>	<u>22.3</u>	<u>166.2</u>	<u>360.6</u>	<u>3,459.8</u>	<u>7,664.5</u>	סך כל הנכסים
							<u>התחייבויות</u>
11,012.8	-	21.9	162.4	352.1	2,755.5	7,720.9	פיקדונות הציבור
15.5	-	-	-	-	-	15.5	פיקדונות מבנקים
3.6	-	-	-	-	-	3.6	פיקדונות הממשלה
<u>89.3</u>	<u>-</u>	<u>0.2</u>	<u>0.1</u>	<u>0.8</u>	<u>18.2</u>	<u>70.0</u>	התחייבויות אחרות
<u>11,121.2</u>	<u>-</u>	<u>22.1</u>	<u>162.5</u>	<u>352.9</u>	<u>2,773.7</u>	<u>7,810.0</u>	סך כל ההתחייבויות
701.6	149.4	0.2	3.7	7.7	686.1	(145.5)	הפרש
							<u>מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:</u>
<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(535.0)</u>	<u>535.0</u>	מכשירים נגזרים ALM
<u>701.6</u>	<u>149.4</u>	<u>0.2</u>	<u>3.7</u>	<u>7.7</u>	<u>151.1</u>	<u>389.5</u>	סך הכול

**במיליוני שקלים חדשים
(סכומים מדווחים)**

ביאור 8 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

<u>31/12/2008</u> (מבוקר)	<u>31/3/2008</u> (בלתי מבוקר)	<u>31/3/2009</u> (בלתי מבוקר)	א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
881.6	665.6	872.1	1. עסקאות שהיתרה בהן מייצגת סיכון אשראי:
20.8	19.8	22.0	ערבויות להבטחת אשראי (1)
1,171.9	1,161.2	1,145.8	ערבויות אחרות
518.4	505.7	555.6	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
<u>2,592.7</u>	<u>2,352.3</u>	<u>2,595.5</u>	מסגרות חח"ד שלא נוצלו
			סך הכול
<u>874.4</u>	<u>656.6</u>	<u>864.8</u>	(1) מזה ערבויות ליתרות חוב הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי

ב. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגבייה לסוף השנה

סכומי הפיקדונות לפי מידת הגבייה אשר קוזזו מן האשראי לציבור (כלולים במגזר הלא צמוד)

<u>31/12/2008</u> (מבוקר)	<u>31/3/2008</u> (בלתי מבוקר)	<u>31/3/2009</u> (בלתי מבוקר)	פיקדונות הממשלה
1,326.4	1,972.4	1,166.3	פיקדונות הציבור
441.4	482.8	430.7	סך הכול
<u>1,767.8</u>	<u>2,455.2</u>	<u>1,597.0</u>	

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

1. לבנק הסכמי שכירות של מבנים, לתשלום בשנים הבאות בסכומים כדלהלן:

<u>31/12/2008</u> (מבוקר)	<u>31/3/2008</u> (בלתי מבוקר)	<u>31/3/2009</u> (בלתי מבוקר)	
9.2	8.0	10.8	בשנה הראשונה
7.7	3.6	6.9	בשנה השנייה
7.9	2.4	6.7	בשנה השלישית
6.2	1.8	4.8	בשנה הרביעית
3.4	1.6	4.2	בשנה החמישית
13.0	1.8	6.9	יותר מחמש שנים
<u>47.4</u>	<u>19.2</u>	<u>40.3</u>	סך הכול

2. הבנק צד להליכים משפטיים, שננקטו על ידי לקוחות הבנק וצדדים שלישיים במסגרת ניהול עסקיו השוטף. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות הדעת של יועציה המשפטיים, ועל פי המידע שעמד בפניה ביום הכנת הדוחות הכספיים נכללו בדוחות הכספיים, הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התביעות.

3. במהלך חודש מארס 2009 הוגשה בקשה לאישור תובענה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק והלמן אלדובי בע"מ בבית המשפט המחוזי בירושלים. סכום התובענה כ- 12 מיליון ש"ח. בתובענה נטען, כי על הנתבעות לשלם לכאורה הפרשי ריבית בגין השנים 2004-2008 לעמית קופת הגמל יהבית.

במיליוני שקלים חדשים
(סכומים מדווחים)

ביאור 9 - פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון

<u>31/12/2008</u> (מבוקר) חוזי ריבית שקל מדד אחר		<u>31/3/2008</u> (בלתי מבוקר) חוזי ריבית שקל מדד אחר		<u>31/3/2009</u> (בלתי מבוקר) חוזי ריבית שקל מדד אחר	
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
א. נגזרי ALM (1) חוזי פרוורד					
-	<u>532.0</u>	-	<u>360.0</u>	-	<u>437.0</u>
ב. נגזרים אחרים					
חוזי אופציה אחרים שנכתבו					
19.3	-	9.9	-	19.3	-
<u>19.3</u>	-	<u>9.9</u>	-	<u>19.3</u>	-
<u>38.6</u>	-	<u>19.8</u>	-	<u>38.6</u>	-
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
א. נגזרי ALM (1) שווי הוגן ברוטו חיובי שווי הוגן ברוטו שלילי					
-	<u>6.0</u>	-	<u>0.1</u>	-	<u>3.3</u>
-	<u>(3.7)</u>	-	<u>(0.5)</u>	-	<u>(0.2)</u>
ב. נגזרים אחרים שווי הוגן ברוטו חיובי שווי הוגן ברוטו שלילי					
(4) -	-	<u>0.3</u>	-	(4) -	-
(4) -	-	<u>0.3</u>	-	(4) -	-
3. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (בנקים)					
שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים פיננסיים (2)					
(4) -	6.0	0.3	0.1	(4) -	3.3
-	<u>53.2</u>	-	<u>36.0</u>	-	<u>43.7</u>
-	<u>59.2</u>	<u>0.3</u>	<u>36.1</u>	-	<u>47.0</u>
4. פרוט מועדי פירעון (סכומי ערך נקוב)					
עד שלושה חודשים					
-	295.0	-	-	-	35.0
מעל 3 חודשים ועד שנה					
-	172.0	-	295.0	-	402.0
<u>38.6</u>	<u>65.0</u>	<u>19.8</u>	<u>65.0</u>	<u>38.6</u>	-
<u>38.6</u>	<u>532.0</u>	<u>19.8</u>	<u>360.0</u>	<u>38.6</u>	<u>437.0</u>
מעל שנה ועד 5 שנים					
סך הכל					

- (1) נגזרים שהם חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק ואשר לא יועדו לגידור.
 (2) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים פחות מ-0.1 מיליון ש"ח (31/3/08 - 0.3 מיליון ש"ח ו- 31/12/08 פחות מ- 0.1 מיליון ש"ח) ויתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 3.3 מיליון ש"ח (31/3/08 - 0.1 מיליון ש"ח ו- 31/12/08 - 6.0 מיליון ש"ח).
 (3) סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים כפי שחושב לצורך מגבלה על חבות של לווה.
 (4) פחות מ- 0.1 מיליון ש"ח.

במיליוני שקלים חדשים
(סכומים מדווחים)

ביאור 10 - רווח מאוחד מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

לשלושה חודשים שהסתיימו
ביום 31 במארס

2008 2009
(בלתי מבוקר)

46.8 36.5
(0.3) 0.7
7.7 44.3
33.8 25.6
88.0 107.1

א. בגין נכסים

מאשראי לציבור
מפיקדונות בבנק ישראל ומזומנים
מפיקדונות בבנקים
מאגרות חוב

ב. בגין התחייבויות

(29.3) (67.6)
(0.2) -
(29.5) (67.6)

על פיקדונות הציבור
על פיקדונות מבנק ישראל

ג. בגין מכשירים נגזרים

(0.4) (0.2)

הכנסות נטו בגין מכשירים
נגזרי ALM

ד. אחר

0.8 0.7
0.7 14.8
0.8 0.5
2.3 16.0
=====

עמלות מעסקי מימון
רווח ממכירת אגרות חוב
בתיק הזמין למכירה, נטו
הכנסות מימון אחרות

**סך כל הרווח מפעולות מימון לפני
הפרשה לחובות מסופקים**

60.4 55.3
(0.6) (0.1)

מזה, הפרשי שער, נטו

במיליוני שקלים חדשים
(סכומים מדווחים)

ביאור 11 - מגזרי פעילות

להלן תוצאות פעילות הבנק על פי מגזרי פעילות:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס						
2008 (בלתי מבוקר)			2009 (בלתי מבוקר)			
סה"כ	שוק ההון	קמעונאי	סה"כ	שוק ההון	קמעונאי	
60.4	-	60.4	55.3	-	55.3	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה
39.0	15.1	23.9	32.4	6.4	26.0	לחובות מסופקים הכנסות תפעוליות
<u>99.4</u>	<u>15.1</u>	<u>84.3</u>	<u>87.7</u>	<u>6.4</u>	<u>81.3</u>	ואחרות
						סך ההכנסות
<u>1.2</u>	<u>-</u>	<u>1.2</u>	<u>3.1</u>	<u>-</u>	<u>3.1</u>	הפרשה לחובות מסופקים
11.0	1.8	9.2	4.1	(0.6)	4.7	רווח נקי לא כולל רווח מפעילות בלתי רגילה
95.6	95.6	-	-	-	-	רווח מפעילות בלתי רגילה, לאחר מס
<u>106.6</u>	<u>97.4</u>	<u>9.2</u>	<u>4.1</u>	<u>(0.6)</u>	<u>4.7</u>	רווח נקי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008
(מבוקר)

סה"כ	שוק ההון	קמעונאי	
264.4	-	264.4	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה
129.3	35.2	94.1	לחובות מסופקים הכנסות תפעוליות
<u>393.7</u>	<u>35.2</u>	<u>358.5</u>	ואחרות
			סך ההכנסות
<u>8.6</u>	<u>-</u>	<u>8.6</u>	הפרשה לחובות מסופקים
38.7	1.8	36.9	רווח נקי לא כולל רווח מפעילות בלתי רגילה
97.8	95.4	2.4	רווח מפעילות בלתי רגילה, לאחר מס
<u>136.5</u>	<u>97.2</u>	<u>39.3</u>	רווח נקי